

PANORAMA

Med fokus på europeisk regional- och stadspolitik

SOMMAREN 2019 / nr 69

Mähren-Schlesien träder ur sitt industriella förflutna

INTERREGS
SAMARBETSANDA

PLANERA FRAMÅT
MED HJÄLP AV
INDUSTRIELL
OMSTÄLLNING

PANORAMA

I detta nummer ...

Sommarutgåvan av *Panorama* tar sig an ett stort urval av ämnen och innehåller en sista avskedsledare från vår avgående kommissionär Corina Crețu.

Vårt regionala fokus den här gången ligger på Mähren-Schlesien i Tjeckien, med en intervju med regionpresident Ivo Vondrák, projektexempel och en analys av hur de hanterar omställningen från kolindustrin till en mer klimatneutral ekonomi. Vi tittar också närmare på transnationellt samarbete via Interreg-programmet, med goda exempel och projekt från hela kontinenten, och på hur EU:s kompetensram möjliggör effektiv förvaltning av EU-medel.

I avsnittet Med dina egna ord har vi reflektioner från två parlamentsledamöter i utskottet för regional utveckling, Constanze Krehl och Jan Olbrycht, och vi får också höra en del från de unga om deras erfarenheter i medieprogrammet Youth4Regions.

Vi får veta hur EU-nätverk för bredbandskompetens hjälper till att minska den digitala klyftan mellan olika regioner och hur interregionalt samarbete hjälper till att öka it-säkerhet. I projektavsnittet besöker vi Cypern, Frankrike, Kanarieöarna och gränsregionen mellan Italien och Österrike.

Trevlig läsning!

AGNÈS MONFRET

Chef för kommunikationsenheten, generaldirektoratet för regional- och stadspolitik, Europeiska kommissionen

4

10

26

44

LEDARE.....	3	MÄHREN-SCHLESIEEN: EN DYNAMISK PLATS.....	26
TEST AV INDUSTRIELL OMSTÄLLNING.....	4	DATAPUNKT: RISKFÖREBYGGANDE.....	36
KOMPETENS RAM FÖR EFFEKTIVITET.....	8	LOKAL SYNERGI FÖR IT-SÄKERHET.....	38
INTERREG I PRAKTIKEN.....	10	EN MÅNGDIMENSIONELL POLITIK.....	40
GRÖNT LJUS FÖR ELEKTRONISK ÖVERVAKNING.....	18	NYHETER I KORTHET.....	42
SAMMANHÅLLNINGSPOLITIKEN BLICKAR FRAMÅT.....	20	UPPDATERA BREDBAND.....	44
FÖR EUROPA NÄRMARE MEDBORGARNA.....	22	PROJEKT FRÅN KANARIEÖARNA, CYPERN, FRANKRIKE, ÖSTERRIKE OCH ITALIEN.....	47
EN UNGDOMLIG SYN PÅ SAMMANHÅLLNING.....	24		

LEDARE

Bästa läsare,

När ni läser de här orden kommer jag att ha avgått som EU-kommissionär med ansvar för regionalpolitik. Men jag ville ändå ta den här chansen till ett kvartalsmöte med er för att berätta hur hedrad jag har känt mig att få tjäna sammanhållningspolitiken.

När Juncker-kommissionen påbörjade sitt arbete i november 2014 var det tydligt att EU-medborgarna förväntade sig att unionen skulle lösa ett antal svåra utmaningar: återhämtningen från den ekonomiska krisen, stabiliseringen av euron och att förbereda EU för Parisavtalet om klimatförändringarna, för att nämna några. Och det är exakt det vi har strävat efter att göra med investeringsplanen för Europa, upprättandet av energiunionen, den digitala inre marknaden och med de sammanhållningspolitiska investeringarna förstås.

De senaste siffrorna visar att en euro av sammanhållningspolitiska investeringar gjorda för fem år sedan genererar nästan tre euro av ytterligare bruttonationalprodukt fem år senare. Detta tydliga exempel talar för sig självt, men sammanhållningspolitikens resultat går långt bortom siffror.

Under nästan fem år har jag fått chansen att besöka hundratals regioner över hela EU och möta alla de engagerade människor som förvaltar och genomför tusentals EU-projekt på fältet. Den här unika upplevelsen har bekräftat min tro på att sammanhållningspolitiken är och kommer fortsätta vara central för att förbättra EU-medborgarnas vardag. Via den har medel kanaliseras till sjukhus, skolor, transport, landsbygdsområden, städer, gränsöverskridande områden och avlägsna öar. Som EU:s främsta investeringspolitik har den bidragit till att skapa den sociala, ekonomiska och kulturella väv som håller ihop oss alla.

Och för att ytterligare förbättra sammanhållningspolitikens effekt har flera viktiga initiativ lanserats under min mandatperiod. Jag tänker på arbetsgruppen för bättre genomförande,

som har hjälpt många medlemsländer att på ett effektivare sätt använda kvarvarande medel från perioden 2007–2013; Högnivågruppen för förenkling, som övervakar förenklingen av ESI-fondernas regelverk för stödmottagare; vår uppmaning till medlemsländerna 2015 att omdirigera en del av sin sammanhållningspolitiska budget till att hantera migrations- och flyktingkrisen samt de två pilotinitiativen för att få regioner att komma ikapp och för kolregioner under omställning, för att stödja deras ekonomiska omvandling och hjälpa dem att bättre dra nytta av globaliseringen och de tekniska förändringarna.

Det är uppenbart att sammanhållningspolitiken är det mest levande uttrycket för europeisk solidaritet. Det var därför som jag, under förberedelserna av kommissionens förslag för programperioden 2021–2027, tillsammans med alla anhängare av sammanhållningspolitiken livligt förespråkade att politiken skulle finnas kvar i alla regioner. Och vi har lyckats: ingen region, ingen EU-medborgare ska lämnas på efterkälken.

Självklart skulle sammanhållningspolitiken inte kunna skapa kännbara resultat på marken utan stöd från alla lokala och regionala myndigheter, medlemsländer, civilsamhället, samhällen, projektledare och stödmottagare. Detta engagemang speglar dess själva kärna: partnerskap och ömsesidigt förtroende. Det kommande årtiondet kommer att föra med sig många nya utmaningar och vi kommer att behöva hålla ihop för att klara dem. När det gäller mig själv kommer jag i allt mitt arbete att värna om värdena sammanhållning och solidaritet, så ni kan vara säkra på att våra vägar kommer att mötas igen i regi av vårt europeiska projekt. ■

Corina Crețu

EU-kommissionär med ansvar för regionalpolitiken

Inspirerande industriell omställning i alla regioner

Inför globaliseringen, snabba tekniska förändringar och den nödvändiga övergången till en koldioxidsnål ekonomi arbetar EU med ett antal regionala pilotprogram för att hitta nya sätt att sprida fördelarna jämnt och säkerställa en industriell omställning som fungerar för alla, oavsett var de bor.

Globalisering, ny teknik och insatser för att bekämpa klimatförändringarna håller på att radikalt och snabbt omforma vårt sätt att leva och arbeta. Dessa förändringar för med sig ett antal möjligheter. Europeiska unionens utmaning är att säkerställa att alla invånare i alla regioner drar nytta av dessa möjligheter och att de bättre kan förbereda sig för framtidens samhällen och arbetsplatser.

Medan vissa regioner har det ekonomiskt svårt och andra njuter av framgång finns det ett antal som har fastnat i mitten. De kanske har högt rankade företag, starka universitet och ett stolt industriellt arv, men många av deras traditionella företag och arbetstagare har svårt att hänga med i de snabba tekniska förändringarna och ändrade produktionsmönstren.

Om man ska uppnå en lyckad EU-omfattande industriell omställning där ingen av dessa människor eller företag hamnar på efterkälken, krävs betydande investeringar i tillverkning,

utbildning, forskning och innovation, tillsammans med djupa systemomvandlingar. Det är därför som Europeiska kommissionen har lanserat ett antal pilotprogram som man hoppas ska tillhandahålla värdefulla lärdomar om hur man kan säkerställa en industriell omställning som fungerar för alla.

”Dessa ekonomiska omställningsstrategier måste säkerställa att framtida ekonomisk framgång baserad på innovation inte bara gynnar några få” säger Peter Berkowitz, enhetschef för smart och hållbar utveckling vid generaldirektoratet för regional- och stadspolitik. ”Det räcker helt enkelt inte att ha urbana centrum som kör på i full fart, medan småstäder och landsbygdsområden hamnar på efterkälken.”

Aktiverar potential

Europa står inför fem breda sammanhängande utmaningar när det gäller att hantera frågan om industriell omställning: att förbereda arbetstagare och företag för framtidens jobb; att hjälpa företag över hela ekonomin att utnyttja nya idéer och dra nytta av den senaste tekniken; att säkerställa regionernas omställning till en koldioxidsnål ekonomi; att främja företagande och nya typer av företag samt att uppmuntra till användning av ny teknik och nya arbetsmönster för att främja social integration.

Många regioner med en historia av kolintensiva industrier försöker fortfarande hantera arvet från nedgången för traditio-

nella sektorer. Samtidigt konfronteras de med att behöva anpassa sig till utmaningarna med den fjärde industriella revolutionen med dess komplexa, digitaliserade och skräddarsydda system.

Europa behöver stärka dessa regioners förmåga till modernisering och innovation genom att underlätta investeringar i ny teknik och ta vara på de förändringar som digitaliseringen och övergången till en koldioxidsnål ekonomi för med sig.

Sammanhållningspolitiken är EU:s främsta politiska instrument för att hantera strukturella förändringar kopplade till energi- och industriomställning. För programperioden 2014–2020 budgeterades 30 % av finansieringen, eller 120 miljarder euro, till att hjälpa regionerna att bli konkurrenskraftigare och aktivera deras innovationspotential, inom ramen för strategier för smart specialisering som hjälper regionerna att diversifiera sina ekonomier och skapa jobb utifrån sina respektive styrkor.

Men eftersom enbart finansiering inte räcker syftar Europeiska kommissionens tre pilotinsatser till att dra nytta av Europas

styrkor: dess mångfald, dynamik och villighet att pröva nya metoder på lokal, regional och nationell nivå.

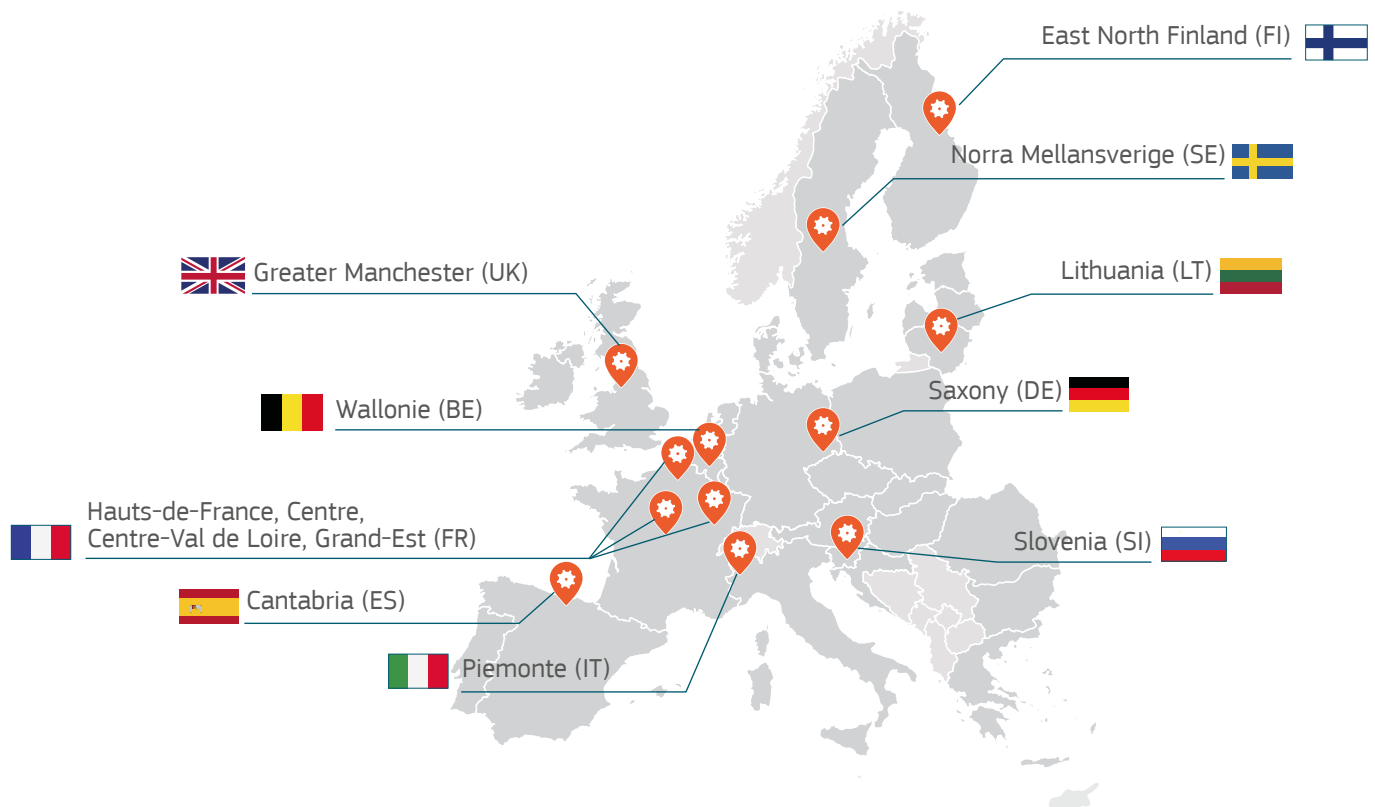
Levande laboratorier

Pilotinsatsen **Regions in Industrial Transition** lanserades 2018 för att hjälpa regionerna att utveckla nya metoder för att stärka tillväxten och produktiviteten inför den industriella omställningen. Tio regioner och två medlemsländer arbetar med experter från kommissionen för att öka sin innovationskapacitet, avlägsna hinder för investeringar, utrusta arbetstagare med rätt kunskaper och förbereda sig för industriella och samhällsmässiga förändringar. Pilotprojektet syftar till att utveckla riktade politiska verktyg för att hantera dessa utmaningar.

Under den första fasen analyserade grupper befintliga politiska instrument och identifierade utmaningar som var specifika för varje region, med hjälp från Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling samt kommissionen. På grundval av detta har var och en av den tio regionerna och

Regioner i industriell omställning

två medlemsländerna tilldelats 300 000 euro för att pröva en ny metod för industriell omställning och testa ett politiskt svar på en eller flera utmaningar som identifierats under workshopparna.

”Det kommer att vara som ett sorts levande laboratorium, där var och en av regionerna försöker hitta nya lösningar på svåra problem”. säger Berkowitz. ”De kommer att få ett bidrag för att genomföra det här pilotprojektet, och vi kommer att arbeta nära tillsammans med dem för att dra lärdom, så att andra regioner och städer kan dra nytta av det. På generaldirektoratet för regional- och stadspolitik är vi övertygade om att Europas mångfald är dess stora styrka och vi behöver uppmuntra till mer experimenterande.”

Det finns ett tydligt behov av att stödja både traditionella företag och uppstartsföretag, påpekar han. Mindre och äldre företag har ofta begränsad kapacitet att anta och utforska ny teknik, särskilt när den lokala arbetskraften inte har relevant kunskap och utbildning. För att hantera den utmaningen krävs starkare kopplingar mellan politik för företagande, högre utbildning och yrkesutbildning.

Många små och medelstora företag i den franska regionen Centre-Val de Loire till exempel har problem med pågående obalanser och svårigheter att anställa och behålla kvalificerad personal. Genom ett specialiserat rekryteringsnätverk som inrättats som en del av pilotprogrammet kommer regionen sträva efter att arbeta direkt med små och medelstora företag för att definiera deras rekryteringsbehov, tillhandahålla väg-

ledning och stödja strategier för mänskliga resurser. Målet är att förbättra personalhantering, bättre förutse utmaningar kopplade till industriell omställning och utnyttja den teknik som ändrar industrijobbets karaktär.

Regionerna behöver skapa och främja öppna innovationssystem och utveckla finansiella mekanismer för mindre företag, med incitament för innovativ produkt driven verksamhet. I Östra/Norra Finland kommer lokala små och medelstora företag att testa ett gränsöverskridande kupongsystem, som gör det möjligt för dem att köpa tjänster för att främja sin innovationskapacitet och stärka sitt deltagande i jord- och skogsbrukssektorn. Programmet kommer att vara inriktat på projekt där företag utvecklar gemensamma investeringsprojekt med forsknings- och teknikorganisationer, och utvecklar innovationen inom sektorn samtidigt som man hanterar den cirkulära ekonomin.

Skydd till samhällen

Det andra projektet, **Coal Regions in Transition**, är inriktat på före detta gruvregioner. Som en del av omställningen till en koldioxidneutral ekonomi i EU minskar produktionen och konsumtionen av kol, och denna förändring för med sig ett antal samhällsmässiga och ekonomiska utmaningar. Omkring 185 000 européer är fortfarande direkt anställda i aktiva kolgruveverksamheter i 41 regioner i tolv EU-länder. Uppskattningsvis ytterligare 53 000 arbetar i koleldade kraftverk. Utan långsiktig planering för deras framtid kommer omställningen troligen att bli svår för dessa människor. Regioner som tidigare

varit beroende av kol kan under årtionden drabbas av strukturell arbetslöshet när industrin avtar, med betydande inverkan på samhällen och offentliga finanser.

Även om omställningen till en koldioxidneutral ekonomi bör ha en övergripande positiv effekt på EU erkänner beslutsfattare att den också riskerar att öka sociala och regionala skillnader. I ett försök att bekämpa detta är kommissionens mål med pilotprogrammet att hjälpa kol- och koldioxidintensiva regioner att planera för de strukturella förändringar som hänger ihop med energiomställning och att förutse negativa socioekonomiska effekter.

Grupper med experter från kommissionen ger stöd till 18 pilotregioner i åtta olika medlemsländer, samtidigt som en plattform på Europeanivå samlar intressenter, tillhandahåller tillgång till tekniskt stöd och kapacitetsuppbyggnad och gör det möjligt för kolregioner att dela med sig av sina erfarenheter till lokala och nationella representanter, arbetsmarknadens parter, industrin och civilsamhället.

Dessa grupper arbetar med regionala och lokala myndigheter för att utveckla lösningar som ska snabba på processerna för diversifiering och teknisk omställning. De ger också råd till regionala myndigheter om hur de kan få tillgång till finansiering, genomföra strategier för smart specialisering, driva på innovativa företag och få på plats strategier för koldioxidminskning. Ekonomiskt stöd finns tillgängligt för investeringar som bidrar till tillväxt och jobbskapande, så som innovation, övergång till ren energi och social integration.

Investeringar i innovation

Det tredje och sista pilotprogrammet är **Creating New Value Chains Through Interregional Investment in Innovation**. För att dra nytta av den globaliserade ekonomin behöver europeiska regioner och städer fullt ut utnyttja möjligheten att utöka innovativ teknik och nya företag på den inre marknaden. Det innebär att man sammanför företag, forskare och offentliga myndigheter från hela EU för att arbeta med att utveckla prioriteringsområden för smart specialisering för att matcha deras konkurrensfördelar och utveckla innovativa program.

2017 lanserade kommissionen en ansökningsomgång från vilken den sedan valde ut nio interregionala partnerskap som nu testar metoder för att bygga upp dessa värdekedjor. Partnerskapen har fått stöd från grupper inom kommissionen med experter från ett stort antal olika områden. Varje partnerskap får också externa rådgivningstjänster till ett värde av upp till

200 000 euro för utöknings- och kommersialiseringsverksamhet från Europeiska regionala utvecklingsfonden. Dussintals regioner har föreslagit idéer som kommer att ingå i investeringsprojekt som ska utvecklas inom områden som bioekonomi, it-säkerhet, 3D-utskrift och marin förnybar energi.

Sår fröna

Sammanhållningspolitiken 2021–2027 kommer göra det möjligt för medlemsländer och regioner att stödja industriell omställning på ett omfattande och flexibelt sätt som en del av nästa generations strategier för smart specialisering. Det kommer att kräva nya arbetssätt för regioner och städer, en omställning i hur man tänker och en större kapacitet för att utveckla och genomföra lösningar så att ingen region hamnar på efterkälken. Det finns därför ett brådskande behov av att sammanföra alla intressenter och deras kunskap, bygga på erfarenheterna från pilotinsatserna och säkerställa en genomgående spridning av goda tillvägagångssätt över hela EU.

”Vi sår frön på lokal nivå som ska växa upp till ett hållbart Europa för alla”, säger Berkowitz. ”Det är i regioner, städer och små och medelstora företag allt börjar. Ekonomiskt förstås, men också socialt och ja, politiskt. Alla dessa trådar är sammanvävda och våra åtgärder måste beröra sådant som är viktigt i människors vardag, var de än bor.” ■

LÄS MER

<https://europa.eu/!pG78Wk>

Bättre kompetens för bättre styrning av EU-medel

Hur kan du bedöma den professionella, verksamhetsmässiga och förvaltningsmässiga kompetens som din institution behöver för mer effektiv och ändamålsenlig förvaltning av EU-medel? Hur kan du upprätta en plan för att utveckla denna kompetens? EU:s kompetensram ger svaret på båda frågorna.

Alla offentliga institutioner som är inblandade i förvaltningen av Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden – de nationella samordnande organen, förvaltnings- och revisionsmyndigheter och certifierande myndigheter, gemensamma sekretariat och förmedlande organ – kan använda sig av EU:s kompetensram för att

identifiera och hantera kompetenslyftor och anpassa sina utbildningsstrategier.

Verktaget, som utvecklats av kommissionens generaldirektorat för regional- och stadspolitik (GD REGIO), omfattar

- › **en EU-kompetensram** som innehåller en uppsättning kompetenser som myndigheter och tjänstemän bör ha,
- › **ett webbaserat självbedömningsverktyg** som gör det möjligt för anställda att betygsätta sin prestationsnivå för var och en av de kompetenser som krävs för deras yrkesprofil. Detta kommer att hjälpa till att definiera framtida utvecklingsmål.

Offentliga tjänstemän kan använda verktaget för att bedöma sin kunskap och kompetens samtidigt som de får vägledning

SJÄLVBEDÖMNINGSVERKTYG

MED HJÄLP AV SJÄLVBEDÖMNINGSVERKTYGET IDENTIFIERAS
KOMPETENSUTVECKLINGSBEHOV

Den anställde bedömer sin kompetens

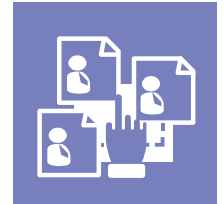
Handledaren gör sin bedömning

Den anställde och dennes handledare diskuterar bedömningsresultaten

En individuell bedömningsrapport skapas

Resultaten från de individuella bedömningarna sammanställs

av ett intuitivt poängsystem. På så sätt hjälper det organisationer och deras medlemmar att bli medvetna om sina egna styrkor och svagheter.

Regelbunden användning av verktyget är till hjälp när det gäller att utforma utvecklingsvägar för personalen. En viktig funktion, särskilt för chefer, är möjligheten att sammanställa data från alla anställdas självutvärderingar och därmed skapa en översikt över hela myndigheten. Därmed kan resultaten fungera som en grund för utvecklingen av utbildnings- och utvecklingsplaner som kan fylla i luckorna.

Det här användarvänliga och flexibla verktyget omfattar ett stort urval av kompetenser och kan tillämpas på alla typer av myndigheter, oberoende av deras storlek, och anpassat efter deras behov, till exempel huruvida de förvaltar ett nationellt eller regionalt program. Det kan vara ett nödvändigt instrument för att utforma, planera och upprätta strukturer, förfaranden och resurser för nästa sammanhållningspolitiska programperiod 2021–2027.

Slutligen bidrar det till att förbättra hur offentliga administrationer fungerar och därmed till kvaliteten på de tjänster de tillhandahåller till både medborgare och företag.

På GD regional- och stadspolitik webbplats hittar du

- › information om hur du kan få tillgång till självbedömningsverktyget,
- › användarriktlinjer på 22 språk,
- › en broschyr och infografik.

LÄS MER

För att begära tillgång eller få återkoppling, kontakta:

REGIO-COMPETENCY-FRAMEWORK@ec.europa.eu

För mer information och vägledning om hur du använder verktyget: <https://europa.eu/!CP84pW>

Interreg: den europeiska andan i praktiken

Transnationellt samarbete inom Interreg hjälper till att lösa gemensamma utmaningar och för med sig fördelarna till medborgare i städer och regioner över hela Europa.

Vem ser till att hanteringen av skogsbränder i Balkanområdet, sjöfartsolyckor i Östersjön, klimatförändringar i Alpreionen, luftföroreningar i europeiska storstäder eller skydd av den biologiska mångfalden i Donaus flodmyning tas om hand? Det här är frågor som inte bara ligger på nationell nivå, vilket gör att det är lätt att se varför samarbete över nationsgränser och inom större europeiska områden är avgörande för att skydda både människor och natur. Och hur går det till? Jo, transnationella Interreg-samarbetsprojekt hjälper just nu till att lösa gemensamma utmaningar som dessa.

Hur är det med att spara energi genom att börja använda ny teknik samtidigt som man minskar utsläppen av växthusgaser? Eller att testa nya lösningar för mer miljövänlig men samtidigt tillgänglig transportinfrastruktur i städer och i avlägsna områden? Det bästa sättet är att prata med dina grannar: arbeta tillsammans och utbyta kunskap som sparar alla tid och pengar. Men det som funkar runt Medelhavet är inte nödvändigtvis den bästa lösningen för centraleuropeiska regioner.

Transnationellt samarbete inom Interreg levererar också territoriell sammanhållning. Som entreprenör har du kanske en idé till en ny produkt, men kan inte hitta något forum för att diskutera den eller ett laboratorium för att testa den. Att tillhandahålla tillgång till och dela med sig av innovationsinfrastruktur till större cirklar kan visa sig vara väldigt användbart. Interreg-samarbete hjälper till att identifiera sådana möjligheter, ökar tillgången till forskning och förbereder små och medelstora företag på att erövra globala marknader.

Mervärde

Transnationella samarbetsprojekt sammanför människor från den offentliga sektorn, forsknings- och akademiska institutioner samt företag och civilsamhällesorganisationer från olika länder. Gemensamma orosmoln motiverar dem att engagera sig i transnationella samarbeten för att hjälpa till att bygga upp tillit över gränser och främja europeisk integration.

Femton transnationella program har upprättats runt om i Europa med 2,1 miljarder euro som tillhandahållits från EU:s budget för perioden 2014–2020. Transnationellt samarbete för med sig mervärde till både medborgare och företag i EU:s olika regioner. Det visar på en pragmatisk metod för att leverera en säkrare, grönare, smartare, mer sammankopplad och framgångsrik europeisk union.

Transnationellt samarbete inom ramen för det europeiska territoriella samarbetet ger en viktig dimension till territoriellt samarbete. Det låter oss betrakta vår kontinent från ett bredare strategiskt perspektiv, vilket gör det möjligt för oss att identifiera de möjligheter och utmaningar som våra medborgare, myndigheter och företag dagligen står inför. Jag anser att mycket har gjorts och att mycket fortfarande kan göras i Europa med hjälp av transnationella projekt, på ett sätt som för vår kontinent närmare tillsammans på ett meningsfullt och strategiskt sunt sätt.

Karl-Heinz Lambertz, ordförande för Europeiska regionkommittén

TRANSNATIONELLT SAMARBETE HJÄLPER MAKROREGIONALA STRATEGIER ATT FUNGERA

En makroregional strategi är en integrerad ram som godkänts av Europeiska rådet, genom vilken länder och regioner i ett definierat geografiskt område hanterar gemensamma utmaningar som inte kan lösas isolerat utan kräver transnationellt samarbete.

I nuläget finns det strategier för fyra makroregioner:

- > Östersjöregionen (EUSBSR)
- > Donauregionen (EUSDR)
- > Adriatisk-joniska regionen (EUSAIR)
- > Alpregionen (EUSALP)

Hur transnationella Interreg-program stödjer dessa strategier:

- > Transnationella Interreg-projekt bidrar aktivt till strategiernas mål och verksamhet. I utbyte kan de dra nytta av politiskt stöd och större synlighet.
- > Transnationella program är en av finansieringsmöjligheterna för genomförandet av dessa strategier.
- > Transnationella program stödjer särskilt styrningen av strategierna genom ett antal åtgärder, allt ifrån finansiering av samordnare av prioriteringsområden till att organisera evenemang med intressenter och främja strategierna.

” När vi ser att andra människor ser samma möjligheter, står inför samma problem, hittar sätt att lösa dem och inte riktigt när samma men liknande slutsatser om vad man ska göra härnäst, stärker det oss i uttalandet att det är så här det är – det är samma sak i alla länder. ”

RemoAge projektpartner, Programmet norra periferin och Arktis

DEN DEFINITIVA NEDRÄKNINGEN

Inför naturkatastrofer, olyckor som drabbar större geografiska områden, effekterna av klimatförändringarna eller förlusten av biologisk mångfald är det uppenbart att samarbete över gränserna är det effektivaste sättet att skydda EU:s gemensamma bästa.

I genomsnitt förstör skogsbränder 4000 kvadratkilometer av EU:s territorium varje år och har förödande konsekvenser för ekosystem, människors hälsa och klimat. Dessutom gör längre torrperioder fält och skogar till bränsle för bränderna.

Interreg-projektpartner från grannländer går samman för att bedöma och hantera risker och skydda de drabbade områdena mer effektivt. Till exempel övervakar en online-tjänst som skapats av projektet **DriDanube** torkor och utfärdar varningar i tid i tio länder runt om i Donauregionen. "Om man upprättar en dialog mellan olika intressenter på nationell eller regional nivå skapar man bättre förståelse för problemet. Vi är bättre förberedda om vi agerar tillsammans", säger Zorica Srđević från jordbruksinstitutionen vid Serbiens universitet i Novi Sad. En interinstitutionell förvaltningsstrategi ligger till grund för samarbete mellan nationella myndigheter, jordbrukare och vattenförvaltare före, under och efter torkperioder, inte bara för att utbyta information utan också för att genomföra gemensamma åtgärder när det behövs.

Från kris till riskhantering

"Skogsbränder är en plåga med oberäknliga konsekvenser för miljön och befolkningen. Det är därför vi behöver ett gemensamt utrymme för att hantera akutsituationer, där vi kan hjälpa varandra och främja både solidaritetskultur och transnationellt samarbete", säger Juan José Muñoz Iglesias, chef för brandbekämpningsmyndigheten i Deza, Galicien, Spanien.

Tack vare Interreg-projektet **Fire RS** är Frankrike, Spanien och Portugal nu bättre övervakade för potentiella skogsbränder. I praktiken arbetar en spansk satellit, portugisiska drönare och ett franskt kontrollcentrum tillsammans i ett

system som upptäcker skogsbränder i större gränsöverskridande områden. Ett annat Interreg-verktyg, **WRF-SFIRE**, analyserar väderförhållanden som vind, temperatur och fuktighet för att informera räddningsarbetare och samhällen i Bulgarien, Cypern och Grekland om de vägar skogsbränder kan förväntas ta. Systemet, som utvecklades genom Interreg-projektet **DISARM**, har börjat användas av offentliga myndigheter efter ett framgångsrikt test under bränder i Grekland sommaren 2018.

Förutom att man slår samman tjänster och verktyg som utvecklats transnationellt är en viktig aspekt av krishanteringen att man anpassar insatsmetoder till varandra, vilket till exempel blev tydligt vid den dödliga olyckan med det italienska kryssningsfartyget Costa Concordia år 2012. Nu, med stöd från Interreg-projektet **DiveSMART-Baltic**, använder sig samordningscenter för räddningsinstanser i Estland, Finland, Litauen, Polen och Sverige av samma insatsmetoder och situationsrapporter för att bättre och snabbare kunna svara på akutsituationer på gemensamt vatten i Östersjön.

Rullande stenar

"En av de stora naturriskerna i Alpområdet har att göra med stenras som orsakas av bland annat tinande permafrost i Alperna. "Via **RockTheAlps** sprids nu lokala experiment inom ramen för EU-strategin för Alpregionen för att bättre införliva ekosystemtjänster i skyddet mot stenras", förklarar Benjamin Einhorn, chef för det franska alpcentret för förebyggande av naturrisker. En ny transnationell inventering av 10 000 händelser med stenras är utgångspunkten för att skapa kartor över riskzoner utifrån en analys och jämförelse av topografiska förhållanden i de drabbade regionerna. Det gör det möjligt att skapa modeller av förebyggande aktiviteter, samtidigt som man på ett bättre sätt förvaltar skogsekosystem för att minska risken för stenras

Odling av biologisk mångfald på EU:s jordbruksmark

Interreg-projekt tar sig också an krisen när det gäller den biologiska mångfalden. Ett exempel är **PARTRIDGE**-projektet som bevisar att transnationellt samarbete kan hjälpa till att vända den oroväckande trenden när det gäller förlust

av den biologiska mångfalden på den europeiska jordbruksmarken. Med hjälp av en nedifrån och upp-metod omvandlar jordbrukare i Nordsjöregionen 7 procent av sin odlingsbara mark till blomsterängar och insektsvallar för att gynna naturlivet. Projektet har dragit till sig mycket intresse tack vare det nära samarbetet mellan över 300 jordbrukare, jägare, naturvårdare och lokala frivilliga från fem länder. Det finns också lovande tecken på att fåglar och insekter håller på att återvända redan mindre än två år senare. EU-kommissionären för jordbruk, Phil Hogan, och olika beslutsfattare var med på de utmärkande bondgårds-promenaderna PARTRIDGE för att få veta mer om hur åtgärderna, som redan tagits i bruk av det nederländska jordbruks- och miljöprogrammet, fungerar. "Jag tycker att vi jordbrukare ska arbeta med, och inte mot, naturen" säger Oliver Mehuys, en flamländsk jordbrukare och ägare av en testplats när han pratar om samarbetet i projektet.

Ett säkrare EU med en större biologisk mångfald är det varje medborgare skulle välja. Genom samarbete över gränserna möjliggör Interreg ett gemensamt svar på gemensamma utmaningar och för visionen närmare människorna.

DriDanube (Donau):

<http://www.interreg-danube.eu/approved-projects/dridanube>

FireRS (Sydvästeuropa):

<https://www.enerpatsudoe.fr/>

DISARM (Balkan-Medelhavet):

<http://www.interreg-balkanmed.eu/approved-project/16/>

DiveSMART-Baltic (Östersjön):

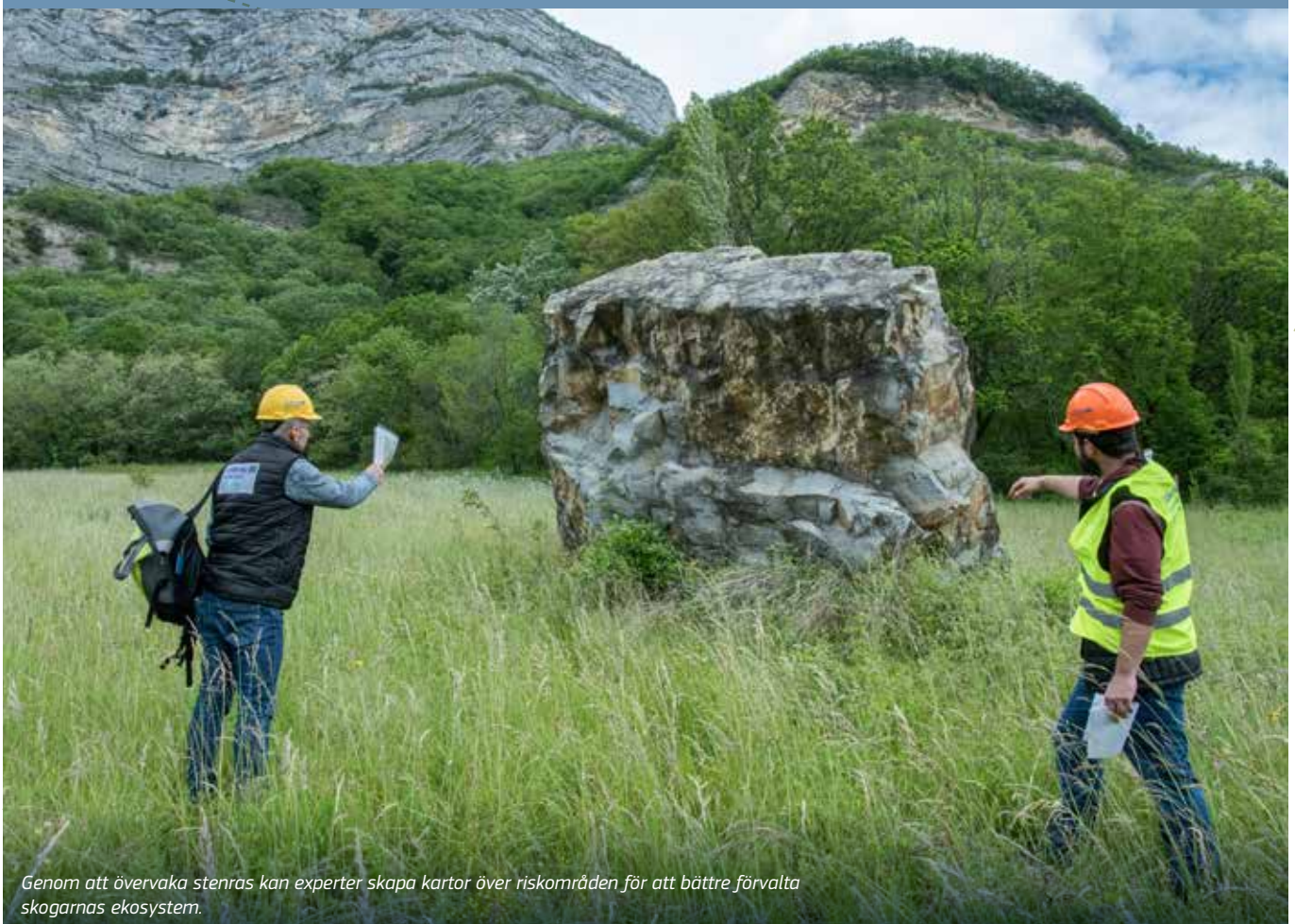
<https://projects.interreg-baltic.eu/projects/divesmart-baltic-4.html>

RockTheAlps (Alpområdet):

<https://www.alpine-space.eu/projects/rockthealps/en/home>

PARTRIDGE (Nordsjön):

<https://northsearegion.eu/partridge>

Genom att övervaka stenras kan experter skapa kartor över riskområden för att bättre förvalta skogarnas ekosystem.

EN FÖRÄNDRING ÄR PÅ VÄG

Tre fjärdedelar av EU:s växthusgaser kommer från energi- och transportsektorn. Den här utmaningen är en drivkraft för Interreg-projekt att aktivt bidra till klimat- och energimålen om att minska utsläppen med 40 procent fram till 2030, och föra med sig fördelarna till medborgarna i deras vardagsliv.

Med ett stort utbud av teknik tillgängligt över hela energikedjan i Europa sprider transnationella projekt fördelarna med att tillämpa ny energieffektiv teknik runtom på kontinenten till kostnader som passar våra plånböcker.

Spara energi på bekvämlighet hemma

”De tog lösningen dit behovet fanns. Jag sparar mycket pengar på uppvärmning eftersom allt är mycket bättre isolerat än förut”, säger Amélie Goblas från Longueau i norra Frankrike. Amélies familj är en av de familjer som fått ta del av projektet **E=O** där man skapat en marknad för nol-

energihusrenoveringar av högsta klass och till ett överkomligt pris. I dessa hus är energiförbrukningen nästan samma som energiproduktionen. Konceptet, som har utvecklats i Nordvästeuropa och bygger på ett smidigt

Både byggnader i gamla stadsdelar och lokala hem kan dra nytta av ekorenoveringar och innovativa energispartekniker.

Välisolerade fönster med fönsterluckor sparar energi och skapar en hälsosammare levnadsmiljö.

genomförande under en vecka, följer en framgångsrik modell från Nederländerna där 2 000 renoveringar genomfördes runtom i landet. Tack vare projektet totalrenoverades 17 testhem i Storbritannien, vilket möjliggjorde en utvidgning till ytterligare 300 hushåll. Efter 22 pilotprojekt kommer 6 500 hem i Frankrike att renoveras.

Även om nollenergihusrenoveringar verkar vara ett uppenbart val för att minska utsläppen av växthusgaser och bidra till Europas klimat- och energimål fram till 2020, handlar effektivitet i byggnader inte bara om hushåll. Renovering av byggnader i gamla stadsdelar är till exempel i fokus i projektet **ENER’PAT**, ett annat transnationellt projekt där man testar att renovera fyra byggnader i Portugal, Frankrike och Spanien med hjälp av icke-traditionella byggnadsmaterial. ”ENER’PAT låter oss testa ekorenoveringstekniker i byggnader. Projektet stödjer också utbyten på EU-nivå, vilket uppmuntrar vårt engagemang och sprider den här ambitiösa metoden till tre andra städer i sydvästra Frankrike”, säger Jean-Marc Vayssouze-Faure, borgmästare i Cahors i Frankrike.

Rörlighetsutmaningen

Transportsektorn står för en fjärdedel av växthusgasutsläppen, vilket understryker vikten av ett robust samarbete mellan regioner för att förbättra effektiviteten i transportsystemen. I Centraleuropa är transporter den näst största energiförbrukningssektorn och den snabbast växande när det gäller energianvändning. Därför har nya initiativ från Centraleuropa, Nordsjö- och Medelhavsområdet inrättats för att införa åtgärder som kan hantera de negativa effekterna av urbanisering och växande transportbehov.

Tack vare projektet **RUMOBIL** kopplar nya transporttjänster bättre ihop de glesbefolkade perifera områdena, efter pilotprojekt i åtta centraleuropeiska länder. Passagerarna drar nytta av transportinfoverktyg, användarinriktade applikationer, experimentella multimodala buss- och järnvägsförbindelser samt flexibla busstjänster som bygger på engagemang från samhället. Resultaten – förbättrad livskvalitet och stärkt lokal ekonomi – är bevis på att nya offentliga transporttjänster lockar nya passagerare. I genomsnitt har pilotprojekten ökat antalet passagerare med 13 procent, med den största ökningen på 28 procent i den tjeckiska regionen Vysočina.

Begränsad rörlighet och tillgänglighet i städer och avlägsna områden, otillräckliga förbindelser till transportnav och höga koldioxidutsläpp utgör betydande utmaningar för transportinfrastrukturer. Som framgått av projektet **SHARE-North** hjälper Interreg offentliga myndigheter att förbättra den situationen. Det har framgångsrikt främjat konceptet med delade rörlighetsnav, genom att erbjuda attraktiva alternativ till enskilt bilägande och spritt konceptet från Bremen i Tyskland till kommuner i Belgien och Norge. Tack vare Interreg har många bildelningsextusiaster i Bremen valt att antingen sälja sin bil eller inte köpa någon, vilket lett till en minskning på över 6 000 privatägda bilar. Det motsvarar 25 sparade ton koldioxid på 2,5 år och fritt gatuumrymme i städerna motsvarande fler än tio fotbollsplaner.

En annan stor utmaning är att stödja användningen och genomförandet av dessa pionjärmeter som tillhandahåller flexibla och renare transportalternativ. Detta hanteras till exempel av projekten inom ramen för gruppen Mediterranean Urban Transport, som tillhandahåller lösningar i lokala hållbara stadsrörlighetsplaner. Gruppen är värd för ett nätverk med sju projekt som genomför pilotaktiviteter i över 30 med-

elhavsstäder, allt från nätverk för eldrivna fordon och system för smart rörlighet till spårning av trafikstockningar orsakade av turisternas rörlighet. Till exempel så antog Misano Adriatico, en turiststad i Italien, en rörlighetsplan tack vare projektet **MOBILITAS**. Det kommer att minska den dagliga trafiken på vägar på fastlandet med 6,2 procent och med 14,7 procent på kustvägar, och därmed minska koldioxidutsläppen med 6,6 respektive 7,5 procent.

Cykelstigar hjälper till att minska användningen av bilar i adriatiska Misano, i den italienska kustregionen Emilia-Romagna.

Interreg bevisar hur strategiskt arbete över gränserna fyller en lucka när det gäller gemensamma insatser för att förbättra energieffektiviteten och få tillgång till miljövänliga och flexibla transportalternativ, samtidigt som det för med sig kännbara resultat för medborgarna.

E=0 (Nordvästeuropa):

www.nweurope.eu/e=0

ENER'PAT (Sydvästeuropa):

www.enerpatsudoe.fr

RUMOBIL (Centraleuropa):

www.interreg-central.eu/Content.Node/rumobil.html

SHARE-North (Nordsjön):

www.share-north.eu

MOBILITAS (Medelhavet):

mobilitas.interreg-med.eu

INGET STOPP EFTER UPPSTART

Att starta ett företag är utmanande, och att driva ett framgångsrikt företag är ännu svårare. Det kräver färdigheter, kreativitet, kunskap och tillgång till finansiering. I transnationella Interreg-projekt samarbetar städer och regioner över gränser och lär sig hur man bättre kan stödja företagare i alla steg av deras entreprenörsresa.

Små och medelstora företag utgör 99 procent av alla företag i EU. De skapar också 85 procent av alla nya jobb och står för två tredjedelar av anställningarna i den privata sektorn inom EU.

Men bara 37 procent av européerna skulle vilja vara egenföretagare, jämfört med 51 procent i USA och Kina. Via Interreg-projekt arbetar städer och regioner med experter inom utbildning och företagsstöd över hela Europa för att förändra detta. De utbyter erfarenheter

och utvecklar nya metoder för att uppmuntra unga människor att bli företagare.

I projektet **Atlantic Youth Creative Hubs** har partner skapat en transnationell plattform för att stärka unga kreativa människor. Under "kreativa jamsessioner" hjälper de unga i åldern 16 till 30 att förverkliga sina affärsidéer från grunden. Ett exempel är João, som säger att han "hittade inspiration, utbildning och vägledning för företagande och lärde sig mycket om varumärkeshantering". Idag är han en framgångsrik ung modedesigner i Portugal. Kort efter "jamsessionen" gick han in i modeindustrin och fabriksdesigninkubatorn Santo Thyrso i Porto, fortsatte sedan med att vinna den portugisiska tävlingen för nya modeskapare och debuterade slutligen på Portugals viktigaste nationella modeevenemang.

Hjälp med starten för nyföretagare

João är bevis på att företagsanda är viktigt men inte tillräckligt. Att starta ett företag kräver förmågor och kunskaper som unga företagare ofta saknar. Det transnationella projektet **CERlecon** håller på att förändra detta i Centraleuropa. En ny metod för att inspirera och utbilda unga personer med affärsidéer testas nu i åtta länder. **PlayParks** är samarbetande akademier som uppmuntrar till ömsesidigt socialt lärande. De hjälper till att lansera riktiga produkter, så som ett naturligt tuggummi kallat "Alpengummi", som nu börjar dyka upp i mataffärerna. "Under våra sex månader på PlayPark Vienna fick vi värdefull återkoppling och utbildning för att kunna utveckla vår affärsplan" säger grundarna Claudia Bergero och Sandra Falkner.

För innovation framåt

Erfarenheterna visar att också lovande uppstartsföretag som Alpengummi snabbt kan sluta blomstra utan kontinuerlig innovation. Så hur kan kommuner och forskningsorganisationer stödja företagare att fortsätta utveckla innovation? Tack vare Interreg-projekt som testar nya tjänster som designworkshoppar förankras forskningen inom företagen.

"Transnationellt samarbete förser oss med tillgång till de senaste forskningsresultaten och affärsmodellerna. I praktiken hjälper det oss att introducera nya produkter på

Fiskare i arbete vid de pittoreska vita stränderna runt Trave di Portonovo, nära staden Ancona i Italien.

marknaden”, menar Maciej Bartoszek från Perfectwood-house. Han är en av många företagare som dragit nytta av Interreg-projektet **BALTSE@NIOR**. I designworkshoppar runtom i Östersjöområdet inspirerar projektet möbelföretag att skapa smarta produkter som är anpassade till äldre personers behov, så som en spegel som visar personliga meddelanden eller en stol som mäter blodtrycket. Alla designmetoder och verktyg kommer att göras tillgängliga i ett online-bibliotek för att hjälpa företagen att bedöma de särskilda behoven hos äldre personer i ett visst land, anpassa sina produkter och underlätta produkternas inträde på marknaden. Samtidigt har införlivandet av ny teknik i traditionell möbeldesign positiva effekter på äldre personer som vill kunna vara självständiga längre.

Det stämmer också för andra sektorer. **ARIEL**-projektet anordnar förmedlingsevenemang i den Adriatisk-joniska regionen för att stödja småskaliga fiske- och vattenbruksföretag. Företagare och forskare letar tillsammans efter tekniska och icke-tekniska lösningar på de utmaningar de står inför. ”Om vi vill ha mer lokal livsmedelsproduktion och en konkurrenskraftig europeisk småskalig fiske- och vattenbrukssektor, behöver fiskodlare arbeta tillsammans med både vetenskaps- och företagsorganisationer”, säger Basilio Ciaffardini, en italiensk fiskodlare som deltagit i ett sådant förmedlingsevenemang.

Bättre tillgång till finansiering

Tillgång till finansiering är en annan avgörande fråga när man utökar företag och innovation. Florence Gschwend från

Chrysalix Technologies i Storbritannien erkänner att ”som ett nystartat företag har vi alltid ont om pengar”. Hennes företag utvecklar en innovativ fraktioneringsprocess för biomassa där man använder billiga joniska vätskor. Transnationella Interreg-projekt som **BioBase4SME** erbjuder ett effektivt sätt att testa nya idéer för att förbättra tillgången till finansiering för sådana företag. Projektet utvecklade ett kupongsystem för att stödja kommersialiseringen av innovationer i Nordvästeuropas växande bioekonomi. ”Den här kupongen hjälpte oss att få ut mer värde av den finansiering vi fått, samtidigt som den satte oss i kontakt med en organisation med stor kunskap för vårt utökningsarbete”, förklarar Florence.

AYCH (Atlantområdet):

<http://www.aych.eu>

CERlecon (Centraleuropa):

<https://www.interreg-central.eu/Content.Node/CERlecon.html>

BALTSE@NIOR (Östersjön):

<https://projects.interreg-baltic.eu/projects/baltsenior-30.html>

ARIEL (Adriatisk-joniska regionen):

<https://ariel.adrioninterreg.eu/>

BioBase4SME (Nordvästeuropa):

<http://www.nweurope.eu/projects/project-search/bio-innovation-support-for-entrepreneurs-throughout-nwe-regions/>

Transnationellt Interreg-samarbete

IDÉ

I uppstartsfasen har AYCH-projektet utvecklat en plattform för utbildning, vägledning, affärsidéer och inspiration.

UPPSTARTSSTÖD

Grundläggande förmågor och kunskap för att starta ett företag tillhandahålls av projektet CERlecon.

TEKNISKT STÖD

Företagare behöver stöd till innovation med hjälp av forskning, workshoppar och förmedlingsevenemang, så som de som anordnas av ARIEL.

EKONOMISKT STÖD

Tillgång till finansiering är avgörande för att göra det möjligt för företag och innovation att utöka sin verksamhet, så som visas av BIOBASE4SME.

Innovativt övervakningssystem förändrar samarbetet över gränserna

Interacts system för elektronisk övervakning har sparat upp till 20 miljoner euro och byggt upp en gemenskap inom Interreg för att stödja innovation, samarbete och harmonisering.

Diskussioner om övervakningssystem är sällan spännande. Men det elektroniska övervakningssystem som utvecklats av det Eruf-finansierade Interact-programmet som ett gemensamt övervakningssystem för Interreg bryter mot den trenden.

Innan den nuvarande finansieringsperioden byggde Interreg-program (som har mycket mindre budgetar än allmänna program) framför allt sina egna övervakningssystem, som svarade på samma övergripande rättsliga krav på lite olika sätt.

För Interreg-program som är specialiserade på att främja samarbete och harmonisering över gränserna var det inte rätt metod.

Numerär styrka

Fyra program som var villiga att gå ihop för att utveckla ett gemensamt övervakningssystem svarade på Interacts efterfrågan av en ny metod. Det nya övervakningssystemet som byggdes upp nedifrån är tillgängligt via licens för alla Interreg-program, kostnadsfritt.

Den inledande tanken var att om bara dessa fem program, inklusive Interact, använde övervakningssystemet skulle det redan ha sparat EU:s skattebetalare pengar och det skulle vara en framgångsrik övning i samarbete.

Hittills har runt 37 program tecknat licensavtal för att få använda övervakningssystemet, och sparat upp till 20 miljoner euro jämfört med en metod utan samarbete. De bredare fördelarna med övervakningssystemet utforskades i en konsekvensbedömningsutvärdering som genomfördes av European Policies Research Centre vid University of Strathclyde i Skottland.

I den oberoende utvärderingen fann man att övervakningssystemet krävde att programmen var flexibla och antog en gemensam inställning till grundläggande programförvaltning och förfaranden. Denna flexibilitet skapade ytterligare kapacitet och möjligheter till innovation inom programmen.

4 miljarder euro samarbetsmedel förvaltade av övervakningssystemet

38 % av Interreg-programmen använder övervakningsmjukvaran

20 miljoner euro sparade med hjälp av samarbetsmetoden

82 % nöjdhet hos användarna

” Som ett nyetablerat program hjälpte övervakningssystemet oss inte bara att uppfylla kraven för eCohesion, utan det försåg oss också med ett system som bygger på den kollektiva erfarenheten inom programförvaltning från alla Interreg-program. ”

Barbara Di Piazza, chef för det gemensamma sekretariatet, Interreg ADRION-programmet i den fallbaserade effektutvärderingen (april 2019)

Dessutom blev den gemenskap som upprättats för att stödja utvecklingen av mjukvaran en egen drivkraft för ytterligare harmonisering. De deltagande programmen delade med sig av sin förståelse av komplexa juridiska problem och av metoder för programförvaltning. De utvecklade och delade också insticksprogram som tillhandahöll ytterligare funktioner till kärnsystemet.

Utvärdering av fördelarna

Från att det skapades har övervakningssystemet växt till att tillhandahålla övervaknings- och förvaltningssystem för runt en tredjedel av alla Interreg-program. Det stödjer både stora program, som skulle ha råd att utveckla sina egna system, och mindre program som skulle ha svårt att hitta resurser för ett motsvarande system.

Särskilt för mindre program möjliggjorde tillgången till övervakningssystemet digitaliseringen av tillämpningsprocessen, vilket sparade personalresurser och minskade felfrekvensen.

Fördelarna med övervakningssystemet var en del av en bredare bedömning av fem långsiktiga Interact-insatser: skapandet av harmoniserade genomförandeverktyg (HIT), databasen keep.eu, utvecklingen av ett harmoniserat Interreg-märke samt Interacts stöd till makroregionala strategier.

Som en del av Interacts mål med att förbättra offentlig administration ökade dessa insatser avsevärt effektiviteten och ändamålsenligheten i programgenomförande och förvaltning och förbättrade programorganens motståndskraft för att hantera yttre förändringar.

Möjligheten att tillhandahålla ett gemensamt Interreg-övervakningssystem under nästa programperioden övervägs just nu av Interacts övervakningskommitté. ■

.....
LÄS MER

www.interact-eu.net

MED DINA EGNA ORD

PANORAMA
tar gärna
emot dina
bidrag!

Med dina egna ord är ett avsnitt i *Panorama* där intressenter på lokal, regional, nationell och europeisk nivå berättar om sina framsteg under perioden 2014–2020, och delar med sig av sina åsikter om de pågående och avgörande

diskussionerna om sammanhållningspolitiken efter 2020. *Panorama* tar gärna emot dina bidrag på ditt eget språk, som vi kanske tar med i kommande nummer. Kontakta oss på regio-panorama@ec.europa.eu om du vill ha mer information om riktlinjer och tidsfrister.

Sammanhållningspolitiken hanterar de kommande utmaningarna

Constanze Krehl

Parlamentsledamot och samordnare för Europeiska socialdemokrater i utskottet för regional utveckling (REGI)

Under de senaste årtiondena har sammanhållningspolitiken varit ett av Europeiska unionens mest framgångsrika verktyg för att uppnå välstånd och jämlikhet med hjälp av solidaritet mellan regionerna.

Sammanhållningspolitiken har inte bara varit ansvarig för att minska skillnaderna mellan länder och

regioner, och för att hjälpa mindre utvecklade regioner att komma ikapp, utan den har också hjälpt till att uppnå EU:s viktiga politiska prioriteringar, vilket är ett annat av dess främsta mål.

Inför framtiden vill vi ha en modern sammanhållningspolitik som drar lärdom av det förflutna, men strävar efter att hantera nutidens och framtidens utmaningar.

Därför vill vi ha en sammanhållningspolitik som skapar hållbara arbeten och samtidigt respekterar Parisavtalet och FN:s mål för hållbar utveckling. Europaavtalet har återigen visat oss att unga människor vill att vi ska vara modigare i kampen mot klimatförändringarna, och att vi måste ta hänsyn till all vår politiks effekter på miljön och medborgarna.

Sammanhållningspolitiken kan vara en stor drivkraft i EU mot en koldioxidfri ekonomi om den skapar rätt rammar. Den kan stödja innovation inom det här området och hjälpa regionerna att anpassa sig till de nödvändiga förändringarna, till exempel i kollektivtrafiksystem.

Dessutom vill vi ha en sammanhållningspolitik som stödjer regionerna i att

hantera framtidens stora utmaningar, så som globalisering, klimatförändringar och migration. En modern sammanhållningspolitik måste också fortsätta vår kamp mot fattigdom, socialt utanförskap och diskriminering.

Vi vill fortsätta att hjälpa medborgarna att uppnå sina personliga mål och klara av sina utmaningar. Vi kommer att fortsätta att fullt ut inkludera regionerna och deras behov samt behovet i civilsamhället och bland arbetsmarknadens parter.

Sammanhållningspolitiken kommer därför vara ett viktigt instrument för att uppnå EU:s politiska prioriteringar och för att säkerställa en framgångsrik framtid för Europeiska unionen. ■

Europaparlamentet

Investeringar i en framtida roll för sammanhållningspolitiken

Sammanhållningspolitikens roll och vikt har utvecklats under de senaste åren. Över tid har dess uppgifter utökats och den har blivit ett av EU:s främsta investeringsverktyg.

Från början var sammanhållningspolitikens mål att minska skillnaderna mellan europeiska regioner under 1970-, 80- och 90-talen. Den minskade inte bara skillnaderna mellan regionerna utan stärkte också deras konkurrenskraft.

Samtidigt ökade intresset för den urbana dimensionen, speciellt det integrerade förhållningssätt som blev särskilt relevant. Därmed förvandlades sammanhållningspolitiken sakta från sitt ursprungliga "traditionella tillvägagångssätt", som bara byggde på investeringar i infrastruktur, till sin nya version som också omfattar en social dimension.

Dessutom började sammanhållningspolitiken med tiden att svara på nya utmaningar som klimatförändringarna, digitalisering och IKT-teknik. Smarta städer spreds snabbt och regionerna förstod att de behövde utveckla sina

Jan Olbrycht
Parlamentsledamot och samordnare för Europeiska folkpartiet i utskottet för regional utveckling (REGI)

strategier för smart specialisering för att kunna stärka sin konkurrenskraft.

Det är värt att notera att en del av de sammanhållningspolitiska medlen också effektivt har investerats i att stärka forskningscenter och samarbetet mellan dem för att uppnå spetskompetens och kunna konkurrera om Horisont 2020-finansiering. Om man ser på den pågående debatten går det inte att undvika det faktum att det finns en stark tendens att vilja begränsa sammanhållningspolitiken till dess ursprungliga roll, det vill säga att minska skillnader och därmed minska dess betydelse för investeringar.

Jag anser att en sådan förändring är ofördelaktig eftersom den underskattar och till och med bortser från det sammanhållningspolitiken har åstadkommit när det gäller att lansera investeringar och decentralisering, däribland allmänhetens deltagande.

Det är inget sammanträffande att när man tittar efter besparingar i EU:s framtida budget för 2021–2027, har den budget som kommissionen föreslår för sammanhållningspolitiken minskats jämfört med nuvarande ekonomiska perspektiv. Under sin nuvarande mandatperiod har Europaparlamentet starkt motsatt sig alla minskningar av sammanhållningspolitiken i framtiden.

Jag hoppas att debatten om sammanhållningspolitiken kommer att fortsätta och kommer tillåta politiken att visa upp sin mångdimensionella betydelse. ■

MEDIETPROGRAMMET YOUTH4REGIONS

Mediaprogrammet Youth4Regions stöder utvecklingen av nästa generations journalister specialiserade inom regionalpolitik. Det uppmuntrar dessa unga européer att kommunicera kring EU-finansierade projekt.

Toppmöte efterfrågar ett Europa som är närmare sina invånare

På det nyligen genomförda toppmötet för regioner och städer 2019 som hölls i Rumänien reflekterar Amaury Bisiaux, en ung fransk journalist och vinnare av bloggtävlingen #EUinMyRegion, över målen och ambitionerna i Bukarest-förklaringen.

Det åttonde europeiska toppmötet för regioner och städer ägde rum den 14 och 15 mars 2019 i Bukarest, Rumänien. Runt 700 lokala och regionala valda representanter presenterade "Bukarest-förklaringen", som utarbetats av Europeiska regionkommittén i syfte att "stärka Europeiska unionens demokratiska grund".

"Europeiska unionen behöver sina regioner och städer lika mycket som de behöver Europeiska unionen" står det i Bukarest-förklaringen, resultatet av tre månaders arbete i Europeiska regionkommittén som slutligen antogs vid toppmötet i den rumänska huvudstaden.

Europa genomlever ett ödesår, med den uppgång för populismen som man väntas se i Europavalet och Storbritanniens utträde ur unionen. Under evenemanget uttryckte EU:s chefsförhandlare för Brexit sin oro för ett Brexit utan överenskommelse och räknade upp de "oräkneliga konsekvenser" det skulle ha – särskilt för Storbritannien – på mänsklig, social, ekonomisk och finansiell nivå.

Tillbaka på rätt spår

EU måste förnya sig om det inte vill försvinna. I en tid av globalisering, digital revolution och klimatförändringar måste Europa anpassa sig därefter utan att avstå från sina värderingar. Bukarest-förklaringen inleds genom att man minns att "Europeiska unionen grundades på principerna om frihet, solidaritet, demokrati".

Problemet är att Europa idag för det flesta av våra medborgare innebär Bryssel: den europeiska huvudstaden som bestämmer allt. Undersökningarna ger en bild av EU som skulle vara för byråkratiskt, för ogenomträngligt, för långt bort – helt enkelt för långt bort från sina medborgare. Enligt den senaste Eurobarometer-undersökningen har 58 procent av européerna inte längre förtroende för EU-institutionerna.

Regionkommittén menar att lösningarna inte ska komma "uppifrån", utan "nedifrån" från lokala och regionala valda representanter. Inte ett Europa av nationer utan ett Europa av regioner. Toppmötet placerades faktiskt omdömesgillt under parollen "(För)nya EUropa" – inspiration till Bukarest-förklaringen.

Syftet med förklaringen, riktad till de europeiska ledarna, är också att skapa en ny grund för EU "att öka känslan av tillhörighet [för unga människor] och därmed undvika att europeisk integration blir en tillbakagående process". Men hur kan denna europeiska känsla förankras hos den yngre generationen, som är den allra mest frånvarande i valen?

”Demokrati börjar i våra regioner och städer”

Bristen på deltagande i politiska val betyder inte brist på deltagande i det politiska livet. Vi ser det idag med de många unga som är engagerade i klimatet, mer social rättvisa och demokrati i hela Europa: unga människor är inte frånvarande i debatten.

Europa, som har en tendens att vara väldigt hierarkiskt och byråkratiskt, bygger ändå på en grundläggande princip: subsidiaritet. Subsidiaritetsprincipen försvarar idén om att unionen bara kan ingripa om staterna inte kan göra det bättre på sin egen nivå. Det innebär att man alltid ger företräde till den lägre nivån, i den mån den är effektiv när det gäller att genomföra offentlig politik.

Men om den effektivaste nivån varken är europeisk eller nationell nivå, utan regional nivå, varför inte ta det lokalt? ”Demokrati börjar i våra regioner och städer. Lokalt valda representanter är närmast medborgarna och har daglig kontakt med dem”, berättar Karl-Heinz Lambertz, ordförande för Europeiska regionkommittén.

Om EU framför allt är en ekonomiskt och finansiell union, som dess grundare ville, så måste ”sociala rättigheter få samma tyngd som ekonomiska rättigheter”. Detta uppnås om man agerar utifrån de tre komponenterna: ekonomin, det sociala och miljön, så att vi faktiskt kan tillämpa FN:s mål för hållbar utveckling.

Allt detta kräver en ”större decentralisering” och därmed, framför allt, en investering. Det är därför man i Bukarest-förklaringen också kräver en ”ambitiös budget” för EU. Kommer Europa att vara villigt att lita mer på att dess städer och regioner kan styra? Detta är den stora utmaningen för nästa kommission när den tillträder senare i år efter Europavalet.

Under toppmötet uppmanade Karl-Heinz Lambertz och ordföranden för Europeiska ekonomiska och sociala kommittén, Luca Jahier, återigen de europeiska institutionerna att arbeta på en ”permanent samrådsmekanism”. Även om dessa två kommittéers rekommendationer bara är rådgivande har ReK sedan 2015 redan anordnat fler än 200 dialoger och sammanfört 40000 medborgare. Kommittén begär också att nästa EU-budget (2020) ökas från 1 till 1,3 procent av bruttonationalinkomsten i EU-27 . ■

Amaury Bisiaux har studerat politisk kommunikation vid Sorbonne-universitetet i Frankrike. Som vinnare av bloggtävlingen 2018 anordnad inom ramen för GD regional- och stadspolitik EU in My Region vann han en treveckorsutbildning för att studera politisk kommunikation i Bryssel, och utsågs därefter till att som ackrediterad journalist bevaka toppmötet i Bukarest.

LÄS MER

<https://cor.europa.eu/en/summit2019>

”Interreg Volunteer Youth”

Frivilliga ungdomliga idéer för att stärka sammanhållningen i Europa

Det åttonde toppmötet för regioner och städer, som ägde rum i Bukarest i Rumänien den 14–15 mars 2019, samlade över 900 nationella, lokala och regionala ledare från hela EU för att diskutera framtiden för Europeiska unionen och hur man mer effektivt kan engagera medborgarna i det europeiska projektet. Evenemanget anordnades gemensamt av Europeiska regionkommittén, det rumänska ordförandeskapet för Europeiska unionen och den rumänska delegationen vid ReK. Under evenemanget antogs en förklaring av lokala och regionala ledare om Europas framtid, så att de kunde dela med sig av sina åsikter inför EU-institutionernas nästa mandatperiod. <https://bit.ly/2Y6aEbV>

Nedan presenterar vi intryck och åsikter från två blivande journalister från Interreg Volunteer Youth (IVY) som deltog vid toppmötet.

Min erfarenhet av den europeiska volontärtjänsten omfattade arbete i ett projekt för högre utbildning vid det portugisiska Minho-universitetet i Braga. Jag har också deltagit i Interreg Volunteer Youth vid södra Östersjöprogrammet i Gdansk, Polen.

ETT MER SAMMANHÅLLET EUROPA ÄN NÅGONSIN

Som IVY-volontär vid det gemensamma sekretariatet för södra Östersjön fick jag chansen att delta i det åttonde toppmötet för regioner och städer, där fokus framför allt låg på vikten av sammanhållningspolitiken.

För att främja en harmonisk utveckling av Europeiska unionen måste den försöka stärka sin ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållning, i enlighet med subsidiaritetsprincipen.

Enskilda medlemsländer, särskilt de som är mindre utvecklade, kan inte minska och eliminera de utmanande problem regionerna står inför, så som bristande infrastruktur, på egen hand. En strategisk användning av de europeiska

struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna) är avgörande, vilket underströks av EU-kommissionären för regionalpolitik, Corina Crețu, på mötet.

Med hjälp av sina mellanmänniska projekt är sammanhållningspolitiken ett effektivt redskap för att skapa och upprätthålla band mellan EU:s medborgare, inte bara på lokal nivå utan särskilt mellan medlemsländernas regioner och städer. Den är också involverad i flera gränsöverskridande program, så som Interreg. Dessutom innebär det en konsolidering av en strukturerad och permanent dialog, tack vare en ömsesidig förståelse mellan EU-institutionerna, som Europeiska kommissionen, och medlemsländernas regioner, via effektivt och välfungerande flernivåstyre. Deras syfte är att möta de nya globala utmaningarna och stärka andan av enighet mellan människor i Europa. Detta är den själva kärnan i att blåsa nytt liv i sammanhållningspolitikens mervärde, enligt Bukarest-förklaringen: ”Att bygga EU nedifrån och upp med våra regioner och städer”.

Danilo Distefano

Som fransk före detta IVY-volontär arbetade jag vid regionen Emilia-Romagnas(Italien) kontor för europafrågor där jag hjälpte till med Interreg MED-projekten.

FRÅN INTERREG PÅ FÄLTET TILL TOPPMÖTET FÖR REGIONER OCH STÄDER

Som frivillig för Interreg Volunteer Youth var deltagandet på toppmötet för regioner och städer en chans att utforska sammanhållningspolitiken från en annan synvinkel. I IVY-initiativet föreslår man att unga européer får arbeta på lokala institutioner som deltar i Interreg-program och stödja och främja deras verksamhet i de samhällen där de verkar. Det gav mig möjligheten att engagera regionen Emilia-Romagna (Italien) i sådana program och bevittna IVY:s samarbete med dess akademiska, organisatoriska och privata samarbetspartner ute på fältet.

Deras verksamhet, med grund i europeiska prioriteringar, och rekommendationer nedifrån och upp till både nationella och europeiska myndigheter bidrar till en konstant dialog, samtidigt som den väcker frågor om den makt som tilldelas varje politisk nivå för att genomföra reformer och politik och påverka den europeiska nivån.

Dessa konversationer utforskades i Bukarest där 150 lokala ledare bjöds in för att diskutera behovet av styrning på lokal nivå för att få större inflytande över europeisk politik. Med fokus kring toppmötets tre teman demokrati, närhet och solidaritet, nåddes samstämmighet kring lokala och regionala myndigheters viktiga roll för att hantera de gemensamma och/eller specifika utmaningar som dagens samhällen står inför, med hjälp av större kunskap och räckvidd.

Men hur kan de "(För)nya EUropa" som titeln för toppmötet lydde? Utmaningen är att föra EU närmare dess medborgare. Många deltagare menade att valkampanjerna för valet till Europaparlamentet bör vara mer europeiska och ha mindre fokus på nationella program. För att främja tillit och samhörighet förespråkar Europeiska regionkommittén fler kanaler för demokratiskt deltagande, och att man arbetar för att sammanhållningspolitikens stora effekter ska bli mer synliga och välkända för Europas medborgare, till exempel genom att man börjar med små initiativ som IVY.

Elodie Joseph-Auguste

Regionen Mähren-Schlesien: smart, innovativ ochvälbalanserad

Regionen Mähren-Schlesien i nordöstra Tjeckien är landets tredje mest befolkade region. Även om den är mycket industrialiserad kan den också skryta med vackra bergslandskap, tre stora skyddade områden och flera mindre naturreservat.

Den är en av Tjeckiens 14 administrativa regioner som tidigare varit uppdelad mellan de historiska landskapen Mähren och Schlesien. Till och med regionens huvudstad, Ostrava, har en mährisk del (Moravská Ostrava) och en schlesisk del (Slezská Ostrava).

Regionen täcker en yta på 5427 km², och i början av 2019 hade den 1 203 299 invånare. Efter Prag har regionen den största befolkningstätheten i Tjeckien (222 per km²). Den största staden i regionen är Ostrava, med nästan 300 000 invånare.

År 2017 uppgick Mähren-Schlesiens bruttonationalprodukt till 18,017 miljarder euro, vilket utgjorde 9,38 % av nationellt BNP. Regionens BNP per capita är 82,4 % av det nationella genomsnittet och 74 % av EU-genomsnittet.

Den är bland de mest industrialiserade regionerna i Tjeckien, där industrin stod för 41,7 % av dess BNP år 2017. Jobsiffrorna är nu de högsta sedan 2000, och den andel människor som arbetade uppgick till 59,4 % år 2017 – den högsta siffran på 10 år. Viktiga industrisektorer är järn och konstruktion, där bilindustrin har spelat en allt mer framträdande roll under de senaste 10 åren, tillsammans med informationsteknik. Regionen har också en lång tradition av kolgruvor (se nedan).

År 2018 var andelen invånare med en universitetsutbildning 16,8 %. I nuläget ligger Mähren-Schlesien på en medelnivå i Europaomfattande jämförelser av innovationsnivåer. Forskning,

utveckling och innovation leds framför allt av stora teknikföretag som verkar på internationell nivå. Under den tidiga delen av 2017 lanserades Mähren-Schlesiens innovationscentrum, med en målsättning att främja tillväxt och innovation inom företag. Nyligen har regionen också sett skapandet av flera stora industrizoner, vetenskaps- och teknikparker och andra projekt som lockar en intressant portfölj av investerare. Ostrava är hem för superdatacentret IT4Innovations, som tillhandahåller tjänster till både vetenskapliga forskningsgrupper och företag.

Goda förbindelser

Den största delen av regionen har bra motorvägsinfrastruktur. Många städer och byar har förbindelser med D1-motorvägen och med järnvägskorridoren. När det gäller genomfartskorridorer så har regionen ett fördelaktigt

geografiskt läge med förbindelser med Polen och Slovakien. Den internationella flygplatsen har rymliga lokaler för flygplan, passagerare och gods. Ett mycket utvecklat integrerat kollektivtransportsystem innebär att nästan 80 % av invånarna bor i ett samhälle som har förbindelser med järnvägsnätet.

Regionens tre skyddade områden med enastående naturskönhet utgör 17,3 % av dess geografiska yta. Dessa omfattar bergsområdena Beskydy och Jeseníky och våtmarkerna vid floden Odra och Poodří-regionen. Mähren-Schlesien tillhandahåller flera stora kurorter; gruvundersökningar har visat att renheten i Ostravas gruvvatten i före detta kolgruvor är i nivå med kurortsvatten och planer håller på att tas fram för att dra nytta av det.

Regionen har ett rikt kulturarv – landskapet är fyllt av 103 slott och fort. Många internationella musikfestivaler hålls här tillsammans med ett utbud av andra kultur-, idrotts- och sociala evenemang, så som Junior hockey-VM som kommer att hållas sent 2019.

Innovativa företagsledare uppskattar livskvaliteten i regionen. Stora fördelar omfattar tillgången till bergsområden, kultur- och idrottsaktiviteter, hälso- och sjukvård, familjevänliga anläggningar, boende och möjligheter till att upprätthålla en god balans mellan arbete och privatliv. ■

LÄS MER

<https://www.msk.cz/index-en.html>

En kolregion under omställning

Omställningen till en klimatneutral ekonomi kan ha en övergripande positiv effekt på EU:s ekonomi. Men övergången från traditionella sektorer som kol för också med sig en rad utmaningar och kan öka sociala och regionala skillnader. Det är därför som denna djupa moderniseringsprocess måste hanteras väl, så att man säkerställer en rättvis och socialt acceptabel omställning för alla.

I nom ramen för energiunionen har kommissionen lanserat ett initiativ för att tillhandahålla skräddarsytt stöd för omställning i kolregioner. Syftet är att hjälpa dessa regioner att planera för de strukturella förändringar som hänger ihop med deras energiomställning och ta hänsyn till eventuella negativa socioekonomiska konsekvenser.

Landsteam som består av experter från kommissionen tillhandahåller stöd, samtidigt som en plattform som organiserats av kommissionen på EU-nivå sammanför alla relevanta intressenter och ger tillgång till tekniskt stöd och kapacitetsuppbyggnad.

Teamen har ett nära samarbete med regionala och nationella myndigheter och andra relevanta aktörer för att utveckla lösningar som snabbar på den ekonomiska diversifieringsprocessen

och den tekniska omställningen. De ger också regionerna vägledning i det bästa sättet att få tillgång till tillgänglig finansiering, dra nytta av sina strategier för smart specialisering, driva innovativa företag och genomföra strategier för minskade koldioxidutsläpp. Det omfattar sammanhållningspolitisk finansiering som tillhandahåller en stabil långsiktig investeringsram.

Kolregioner delar med sig av sina erfarenheter via plattformen som sammanför regionala och nationella representanter, arbetsmarknadens parter, industrin och civilsamhället för att dela med sig av goda metoder och lära sig av varandra. Europa har 41 regioner där det fortfarande finns aktiv kolgruveverksamhet utspridd över tolv medlemsländer, däribland regionerna Mähren-Schlesien, Ústí nad Labem och Karlovy Vary i Tjeckien. Kolgruvesektorn sysselsätter 10000 människor i Mähren-Schlesien, som gick med i plattformen i mars 2018.

Den första vågen av nedstängningar kom 1989. Den nuvarande andra vågen har direkt påverkan på alla delar av livet. Eftersom regionen är hem till några stora industriföretag som är beroende av kol kan denna omställning minska antalet människor som flyttar för att de förlorat jobbet. Samtidigt kommer traditionella koleldade värme- och elverk stängas ner, vilket kan driva upp energipriserna. Befintliga kraftverk kommer att behöva ersättas, vilket kommer att kräva mycket arbete och betydande finansiering.

Byggnader in den gamla Barbora-gruvan görs om till lokaler för fritidsaktiviteter och anläggningar för olika aktiviteter.

En omstart

Tjeckiens regering har lanserat ett program som heter RE:START, i syfte att hjälpa till med omställningen i regioner som står inför strukturella utmaningar. Regeringen är programmets huvudsakliga garant, även om det inte har någon specifik finansiering på nationell nivå. RE:START använder sig av befintliga mekanismer för att få tillgång till offentlig finansiering både från europeiska och nationella program. Det möjliggör att specifika ansökningsomgångar kan tillkännages för de tre drabbade regionerna eller att kolregioner prioriteras i nationella ansökningsomgångar, till exempel via bonusar. För närvarande är program som totalt omfattar 700 miljoner euro tillgängliga för dem som vill ansöka.

Inom RE:START har en omstruktureringsstrategi skapats där man fastställer flera viktiga omställningspelare för Mähren-Schlesien. Syftet är att hjälpa lokala företag att anpassa sig till förändringar och att locka utländska investeringar som för med sig större mervärde. Stöd till forskning och utveckling är prioriterat, med fördelar för områdets ekonomi. De lokala invånarna glöms inte heller bort eftersom regionen strävar efter att erbjuda bättre utbildningsmöjligheter i tekniska ämnen och därmed avlägsna hinder kopplade till möjlig social instabilitet.

Ett sådant omställningsinitiativ är projektet "Landskap efter gruvdrift", inriktat på området mellan städerna Karviná, Havířov och Orlová som har påverkats mycket av kolgruvdriften under de senaste tre århundradena. Vissa gruvor är fortfarande i drift, men nedstängningar är planerade, vilket leder till frågeställningen om hur man ska hitta en ny meningsfull och fungerande lösning för regionen.

Det finns potential för att kunna använda platserna för de gamla gruvorna till lätt industri, nöjesparker, forskning och utveckling, mångsidiga funktioner eller kortsiktiga fritidssyften. Det pågår arbete för att göra sjön Karvinské moře och området runt den "lutande" kyrkan, som har sjunkit 37 meter under de gångna 300 åren, mer attraktiva. Nya användningsområden har också hittats för Barbora-gruvans produktionshallar och det 80 meter höga kolverket i František-gruvan. ■

LÄS MER

<https://restartregionu.cz/in-english/>

Stolt över regionen och dess dynamiska omvandling

Det nordöstra hörnet av Tjeckien kallades förr i tiden för landets hjärta av stål, och var hem åt ett hårt och motståndskraftigt folk. I dag ses regionen i ett helt annat ljus. *Panorama* bad den regionala ledaren Ivo Vondrák att berätta om Mähren-Schlesiens omvandling till ett av landets mest dynamiska områden, en region som uppmuntrar till innovation och förstklassig utbildning och som lockar fler och fler turister varje år.

Mähren-Schlesien genomgår en omvandling. Vilken roll spelade Tjeckiens anslutning till EU i denna process?

Jag tror fortfarande att landets anslutning till EU för 15 år sedan var rätt steg att ta och att den har inneburit många fördelar för vår region och framför allt för de människor som bor här. I Mähren-Schlesien finns en blomstrande industri som började i kolgruvorna. Flodområdet i Övre Schlesien innehåller de största kolfyndigheterna i landet, och här har man utvunnit kol sedan 1700-talet.

Gruvdriftens nedgång började i slutet av förra seklet och kom som en chock för regionen och dess invånare. Tjeckiens anslutning till EU hjälpte oss att hantera förändringarna och börja förbereda oss för en "kolfri" framtid. Nedläggningen av gruvdriften närmar sig och kommer

också att påverka andra industrier som är beroende av kol, bland annat för stål- och elproduktion. Rätt sätt att hantera dessa förändringar är att uppmuntra innovation, digitalisering och utveckling av nya färdigheter.

Enligt mig rör vi oss i rätt riktning. Förr arbetade de flesta i vår region inom den tunga industrin. Informationsteknik och fordonstillverkning sysselsätter nu lika många som stålindustrin, och det är bra eftersom vi vill kunna erbjuda våra invånare intressanta arbetstillfällen. Befolkningen i Mähren-Schlesien har minskat under lång tid. Men de senaste siffrorna är uppmuntrande eftersom antalet personer som lämnar regionen har halverats inom ett år, och vi strävar efter att stoppa förlusten av begåvade, erfarna och unga personer. Vi måste därför se till att det finns bra jobb som ger bra betalt, med bra fritidsmöjligheter i en trevlig och hälsosam miljö.

Hur hjälper EU-finansieringen? Kan du peka på några specifika projekt?

EU-finansieringen har varit enormt viktig för livskvaliteten i Mähren-Schlesien. De viktigaste projekten har varit inom transport, socialtjänst och hälso- och sjukvård, vetenskap, forskning och innovation. Många projekt skulle inte ha kunnat genomföras utan EU-finansiering eller skulle ha genomförts mycket långsammare och i mindre skala.

Tack vare EU-bidrag har vi kunnat arbeta med återuppbyggnaden och utvecklingen av transportinfrastrukturen. En väl fungerande transportinfrastruktur är bra för ekonomin och har positiva effekter på sysselsättningen och den ekonomiska stabiliteten. Regionen har investerat 207 miljoner euro i återuppbyggnad och reparation av vägar, med både medel från EU:s regi-

” Plattformen för kolregioner under omställning är väldigt viktig och vi blev glada över Europeiska kommissionens beslut där. ”

onala åtgärdsprogram och egna medel. En av de största investeringarna på cirka 21 miljoner euro var Opava-kringsledens, som har minskat trafikstockningarna i staden.

Investeringar i hälso- och sjukvård har också varit viktiga: Tack vare EU-finansiering kunde man bygga operationssalar på sjukhuset i Frýdek-Místek och även bygga och utrusta patientavdelningar på sjukhuset i Opava.

Man har avsatt nästan 228 miljoner euro till att bygga forskningscentrum med fokus på energi, miljö och framtidsområdet superdatorer. Att bygga upp en "Industri 4.0" är lika viktigt för oss som att stödja smart teknik i våra städer och regioner.

De resurser vi får tillgång till från EU-fonder är viktiga för vår regions utveckling. Plattformen för kolregioner under omställning är väldigt viktig och vi blev glada över Europeiska kommissionens beslut där. Omställningen till koldioxidsnål energi stöds också av den tjeckiska regeringens program RE:-START, som syftar till att lösa de specifika behoven hos kolregioner under omställning.

Hur tänker ni använda framtida finansiering från EU?

I Mähren-Schlesien har vi fastställt vad som krävs för omvandlingen utifrån regeringens omstruktureringsstrategi. Vi vill fortsätta stödja lokala företag så att de klarar av förändringarna och vi vill få in fler tillväxt- och exportorienterade företag, både tjeckiska och utländska. Då är det viktigt att stödja forskning och utveckling som kan gynna den lokala ekonomin. Vi har varit proaktiva och samarbetat med Ostravas kommun och universitet för att inrätta ett innovationscentrum. Vi stimulerade på så sätt företagen att använda sig mer av innovation, vilket hjälper dem att utvecklas. Innovationscentrumet har varit helt avgörande för vår region. Det är en plats där djärva idéer och begåvade människor samlas och där regionens framtida riktning kan fastställas. Jag tror att innovationscentrumet kan byggas ut för att erbjuda ännu fler tjänster som stöder företag, innovation och nydanande planering.

En annan viktig partner i vår regions utveckling är företaget Moravian-Silesian Investment and Development (MSID), som uppmuntrar utveckling inte bara genom företagande och marknadsföring utan även genom investeringar. Dess-

utom får vi tack vare den mährisk-schlesiska sysselsättningspakten hjälp att hantera den regionala arbetsmarknaden. Innovationscentrumet, investerings- och utvecklingsföretaget MSID och sysselsättningspakten bidrar väsentligt till vår regions utveckling, vilket ökar konkurrenskraften och människors livskvalitet. Med hjälp av EU tror jag att vi har fått en mycket bra start och att vi kommer att kunna genomföra omvandlingen.

Vi sitter inte och rullar tummarna, utan vi har mycket specifika planer. I projektet "Landskap efter gruvdrift" undersöker man till exempel smarta och effektiva sätt att utnyttja gruvområden som har påverkats negativt av kolutvinningen. Vi har också planer på att bygga ett rehabiliteringscentrum i Třinec och modernisera lungenheten på sjukhuset i Frýdek-Místek. Och vi utarbetar strategiska projekt för att förbättra standarden på utbildningarna. Vi vet hur vi ska utnyttja EU-finansieringen på bästa sätt genom att betona medborgarnas livskvalitet och miljön. Jag ser gärna att det kommer mer stöd till vår region från EU, eftersom det är oerhört viktigt både för Mähren-Schlesien och för de människor som bor här. ■

Dolní Vítkovices nya ansikte

Dolní Vítkovice är ett unikt industriområde som inte bara representerar en historisk demonstration av den bevarade ”kol-koks-järn”-processen, utan det är också en plats där människor kan tillbringa sin fritid och lära sig mer om natur- och industrivärlden.

1 828 grundades järnverken här, vilket senare åtföljdes av kolgruvan som skapade regionens industriella karaktär och sysselsatte tusentals människor. Men 1998 stannade produktionen.

Denna situation väckte frågan om hur man skulle hantera detta unika industriområde. Ett alternativ var att riva det helt. Lyckligtvis blev det slutgiltiga beslutet att man skulle bygga nytt på området och omvandla komplexet till ett unikt utbildnings-, kultur-, och socialt center som i nuläget finns tillgängligt för både ungdomar och vuxna (se videon).

1. Gong: Tidigare inrymdes 50 000 kubikmeter renad masugns gas här. Nu rymmer Gong upp till 2 000 besökare som deltar i utbildnings-, kultur- eller sociala evenemang. Här undervisas universitetsstudenter, man håller internationella konferenser och kongresser, och workshoppar, utbildningskurser och konstutställningar äger alla rum i den här anläggningen.

2. Bolt Tower: Förr i tiden producerades upp till 1 200 ton tackjärn i buken på masugn nr 1 varje dag. Idag får besökare en guidad tur genom järntillverkningsprocessen längs

VINNANDE SÄTT FÖR PILOTPROJEKT MED SUBVENTIONERADE BOSTÄDER I OSTRAVA

Med fokus på inkluderande aktiviteter och subventionerade bostäder vann ”A place to call home” ett RegioStars-pris 2018 i kategori 3: Skapa bättre tillgång till offentliga tjänster I projektet renoverades 150 lägenheter i Tjeckiens tredje största stad för familjer som annars skulle varit tvungna att bo i undermåliga bostäder. Man utvecklade också processer för att underlätta tillgången till bostäder, en ram för samarbete med stadsdistrikt och socialt stöd till hyresgäster för att hjälpa dem att leva stabilare och tryggare liv och att delta i samhället.

<https://europa.eu/!JR33tP>

3.

4.

5.

6.

samma rutt som användes för att transportera råvarorna till tackjärnsproduktionen i den "äldsta damen på plats", som fått det smeknamnet eftersom dess grund är från 1911. Sedan maj 2015 har man kunnat besöka Bolt Towers nya utbyggnad som huserar det högsta caféet i Ostrava.

3. Vetenskaps- och teknikcenter: På den 14 000 m² stora platsen presenteras vetenskap och teknik som ett underhållande spel, där den moderna teknikens hemligheter avslöjas. Vetenskapens mysterier, märkvärdigheter från världsforskningen och tekniska idéer presenteras även här. Unga och vuxna upptäckare kan räkna ut hur städer, radion eller människokroppen fungerar, vad en regnbåge är eller hur ett skepp kan navigera till sjöss. Den här arkitektoniskt imponerande byggnaden rymmer klassrum med utomordentlig utrustning, föreläsningssalar, en film- och hörsal med kapacitet för 200 personer och modern teknisk och audiovisuell utrustning.

4. U6 Vetenskaps- och teknikcenter: Två gigantiska 900-tons blåsfläktar omges av mer än 100 interaktiva utställningsobjekt som förklarar vetenskap och teknik på ett underhållande sätt. Besökarna kan se saker de aldrig sett förut, och räkna ut till och med de mest komplexa tekniska frågorna bland de historiska blåsfläktarna och rörliga utställningsföremålen. De kan försöka rulla ut sina egna stålark, bygga en järnbro eller producera elektricitet – och de kan till och med "flyga" ut i rymden.

5. Kreativt center Hlubina: Sedan maj 2015 har platsen för den före detta svartkolgruvan Hlubina öppnats som en

integrerad del av det gamla industrikomplexet. Ett nytt konstkvarter har uppstått ur de gamla byggnaderna i syfte att utbilda deltagarna i humaniora samt konst och hantverk. De före detta drifts- och administrationsbyggnaderna har blivit ett mångsidigt kulturcenter med bio, musikrelokaler och en inspelningsstudio, presentationsutrymmen, studior och dansrum.

6. Festival Park: Den här lokalen tillhandahåller en oöverträffad miljö för att hålla såväl enorma musikfestivaler som mindre festivaler och evenemang för färre besökare på en 200 000 m² stor yta, som också inrymmer industrimiljö.

Alla dessa attraktioner har skapats med hjälp av EU-medel: Åtta projekt kunde åstadkommas här tack vare Eruf, som tillhandahöll nästan 48 miljoner euro. De totala investeringarna var nästan 70 miljoner euro.

Omvandlingen förde också med sig synergier till regionen, där dussintals projekt genomfördes inom olika områden. Området har blivit en viktig scen i förnyandet av utbildnings- och fritidsaktiviteter inte bara på lokal nivå, utan över hela Mähren-Schlesien. ■

LÄS MER:

<http://www.dolnivitkovice.cz>

<https://www.youtube.com/watch?v=a3rR5VJK5p4&t=79s>

EU-finansiering ökar turismen i Mähren-Schlesien

Europeisk finansiering hjälper också till att förbättra turistdestinationer i Mähren-Schlesien genom att förbättra besöksanläggningar för besökare till området och lokala turister.

Småstäderna vid foten av Beskydy-bergen är bland de bästa platserna att besöka i Tjeckien. Ingen besökare bör missa att smaka på den väldoftande pepparkakan i Štramberg, en stad vars skönhet har gett den smeknamnet "Mährens Betlehem". På samma sätt har Nový Jičín ett av de vackraste stadstorgen i regionen. Besökare kan uppleva den utomordentliga interaktiva utställningen på besökscentret Nový Jičín, som berättar historien om stadens långa hattmakartradition. Utställningen fick Eruf-finansiering på 238 436 euro av den totala projektkostnaden på 511 929 euro.

En annan pärla vid Beskydys fot är staden Příbor, Sigmund Freuds födelseplats. Utöver den kände fadern till psykoanalytiskens familjehem kan staden också skryta med ett Piaristkloster från 1600-talet. Omfattande renoveringar av byggnaden lockade till sig finansiering från Eruf i två steg, totalt 1 059 580 euro av den totala kostanden på 1 295 519 euro. Upprustningen av de fantastiska klosterträdgårdarna fick också EU-finansiering. Klostret omfattar en minnessal för Sigmund Freud, ett bibliotek och en utställning om Příbors historia.

Hälsosamma attraktioner

Vid foten av Jeseníky-bergen ligger den pittoreska kurorten Karlova Studánka, som kan skryta med den renaste luften i Centraleuropa. Och i Bruntál, den äldsta staden i Tjeckien, kan turisterna besöka slottet eller prova på Bruntál Wellness Centre, som erbjuder vattenattraktioner. Den totala ombyggnadskostnaden låg på 5 617 409 euro, varav EU bidrog med 1 860 464 euro.

En annan intressant attraktion i det här området är den historiska smala järnvägen från 1898 som går från Třemešná i Schlesien till Osoblaha längs "vägen med hundra kurvor". Projektet för att modernisera och utveckla den smala järnvägen finansierades delvis av EU (142 801 euro av en total kostnad på 350 940 euro) och omfattade inköpet av historiskt rullande material avsett för utflykter.

Från Jeseníky kan cyklister ge sig iväg på Schlesiens vackra väg, från Krnov via Schlesiens vita pärla – staden Opava – och vidare till barockslottet i Kravaře. Byggandet av cykelvägen mellan Krnov och Velké Hoštice fick stöd av EU-finansiering på 1 638 630 euro (av den totala kostnaden på 2 403 372).

Slutligen kommer vi till Opava, den före detta huvudstaden i den österrikiska, och senare tjeckiska, regionen Schlesien. Stadens Art Nouveau-hus, torg och kyrkor gör den till en verklig pärla. Den världskände arkitekten Leopold Bauer arbetade här, och det är inget sammanträffande att staden står värd för Tjeckiens äldsta och tredje största museum, Schlesien-museet (grundat 1814). Reparationer av museet och skapandet av Schlesien-utställningen, där Schlesiens historia, kultur och naturskönhet sammanförs i en rik samling som visas med hjälp av modern teknik, fick EU-finansiering med 2 885 571 euro (av den totala kostnaden på 4 003 644 euro).

Besökare som är intresserade av den förhistoriska tiden kan lockas av DinoPark Ostrava, nära Karviná, som fick EU-finansiering på 1 054 172 euro av den totala kostnaden på 2 865 180 euro. På en 35 hektar stor anläggning, runt vilken besökarna reser med DinoExpres-tåget, kan man se ett dusintal mesozoiska bestar i naturlig storlek, samt en 12 meter hög aktiv vulkan och en 3D-bio med attraktioner för barn.

Ostarav, Mähren-Schlesiens storstad, är också ett stort turistmål. Historia skapades här för 25 000 år sedan när gamla folkslag, på Landek Hill, var bland de första i världen att använda kol. Regionens efterföljande historia skrevs delvis med kol, vilket skapade en mycket inflytelserik industri. Ostrava kan skryta med ett tillverkningsarv som är unikt i Europa och som omfattar det före detta industriområdet Dolní Vítkovice, Hlubina-gruvan och koksverken samt de torrande masugnarerna vid Vítkovices stålverk. ■

Omvandling av regionens sociala tjänster

År 2003 var Mähren-Schlesien den första regionen i Tjeckien som lanserade ett pilotprojekt för omvandlingen av dess sociala tjänster. Vid den tiden hölls personer med psykiska eller andra funktionshinder isolerade på stora institutioner på avlägsna platser och i helt olämpliga byggnader, så som slott och kloster.

Kapaciteten i de här byggnaderna sträckte sig från 100 till över 200 personer, där varje rum delades av 20 eller fler boende, med bara ett badrum eller en toalett för alla. Vård tillhandahölls till antingen bara män eller bara kvinnor, där barnen fick vård tillsammans med de vuxna. De boende fråntogs sina juridiska rättigheter och tvingades att bo på institutioner i en onaturlig miljö och anpassa sig till en rutin som skiljde sig mycket från vardagslivet. I en sådan omgivning fick de stå ut med en fullständig förnekelse av deras grundläggande mänskliga rättigheter, en försvagning av deras förmågor och ansvar, mindre självständighet samt begränsningar av deras privatliv och personliga frihet.

För att få ett slut på det här, ett arv från socialisttiden i Tjeckoslovakien, måste systemet förändras. Projektet med vilket man siktade på en fullständig systemförändring (2008–2019) påbörjades 2008 i alla 13 regionala organisationer som tillhandahöll sociala tjänster på året-runt-boenden till över 1 100 vårdtagare.

År 2013 gick staden Ostrava också med i förändringar förvaldade av regionen Mähren-Schlesien med målsättningen att förbättra livet för de boende och ge dem mänskliga rättigheter och friheter.

Fram till 2019 har 44 miljoner euro investerats i att förbättra livet för fler än 1 400 boende i cirka 91 nya samhällstjänster runtom i hela regionen.

En innovativ aspekt av denna förändring var den omfattande systeminriktade metod som inte tidigare hade funnits i Central- och Östeuropa. Denna gjorde det möjligt för många boende att kunna flytta från institutionella anläggningar till sina biologiska eller fosterfamiljer, eller till samhällsförvaltade boenden i lägenheter eller hus. Som ett resultat av detta bor personer som bott länge på institutioner nu i egna lägenheter, och arbetar och använder sig av yttre sociala tjänster (se videon).

Investeringar i samhällsvård

Dessa radikala förändringar finansierades av EU-medel och budgetarna för centralregeringen och för regionen Mähren-Schlesien. Programmet fortsätter med sex investeringsprojekt som leder till ytterligare utveckling och förbättringar av regionens sociala tjänster. EU-finansiering på runt 6,4 miljoner euro kommer att förbättra livet för ytterligare 74 boende.

Ett efterföljande steg omfattar att använda de erfarenheter man fått till ett projekt för att reformera den psykiatriska vården. Om man kan säkra EU-finansiering kommer man med hjälp av två investeringsprojekt och två icke-investeringsprojekt att återföra personer som lider av psykisk sjukdom och som bott länge på mentalsjukhus till samhällsvården.

Sådana systemförändringar i tillhandahållandet av sociala tjänster kan komma att tas upp av andra regioner och distrikt. Regionen Mähren-Schlesien är en potentiell källa till information, erfarenheter och goda metoder för alla platser där man brutit mot mänskliga rättigheter och behov på grund av institutionsvård på boenden (inte bara sociala tjänster, utan också sjukhus, barnhem osv.).

LÄS MER:

<https://bit.ly/2FsSOYM>

DATAPUNKT

Varför investerar EU i riskförebyggande?

EU:s sammanhållningspolitik skyddar miljontals människor genom investeringar i förebyggande av skogsbränder, hantering av översvämningar och motstånd mot andra katastrofer.

Europeiska unionen står inför många risker, däribland översvämningar och extrema väderhändelser som ofta överskrider nationella gränser och förvärras av klimatförändringarna. Södra och centrala Europa upplever fler värmeböljor, skogsbränder och torkor, medan norra och nordvästra Europa drabbas av kraftigare regn och översvämningar. Dessutom står EU:s yttersta randområden inför specifika utmaningar på grund av deras höga utsatthet för klimatförändringar (t.ex. torkor, översvämningar, orkaner och pandemier).

Bara under 2018 medförde naturkatastrofer över 100 dödsfall. De ekonomiska kostnaderna är också enorma: närmare 10 miljarder euro i skador registrerades i Europa under 2016. Investeringar i riskförebyggande är avgörande för att bevara kapaciteten för ytterligare socioekonomisk utveckling. Det är också mer effektivt än att hantera kostnaden för att inte agera: för varje euro som läggs på förebyggande sparas fyra euro eller mer på svaret när något inträffat.

Eftersom lokala och regionala myndigheter är de första som konfronteras med konsekvenserna av katastrofer är EU:s sammanhållningspolitik avgörande för riskhantering.

Finansieringsprioriteringar för 2014–2020

Med närmare 8 miljarder euro som tilldelas från EU:s budget till anpassning till klimatförändringar och förebyggande och hantering av risker, är sammanhållningspolitiken en av de viktigaste finansieringskällorna inom det här området, och ett stort bidrag till kommissionens initiativ. Om man lägger till nationell medfinansiering ligger de totala investeringarna på närmare 10 miljarder euro.

Majoriteten av medlemsländerna och flertalet Interreg-program har valt riskförebyggande som en prioritering för finansieringsperioden 2014–2020. Dessutom ingår riskförebyggande, motståndskraft mot katastrofer och anpassning till klimatförändringar i andra av sammanhållningspolitikens finansieringsprioritering, så som innovation, energieffektivitet och vattenförvaltning.

Inom de breda prioriteringarna har en rad specifika åtgärder prioriterats.

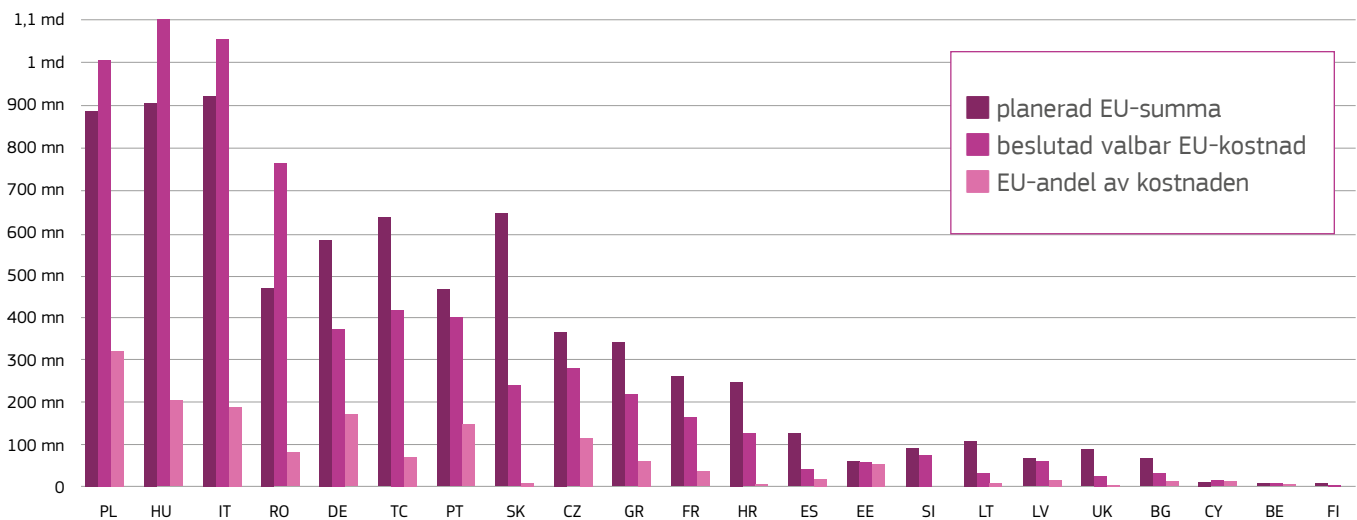
Övervägande fokus för de medel som investerats är **förebyggande** av de svåraste konsekvenserna av katastrofer, så som:

- › Åtgärder för att förbättra kunskapsbasen för katastrofriskhantering: översvämningsplaner, IKT-verktyg, system för tidig varning, modeller, radar, videoövervakning osv.
- › Framtagande och genomförande av förebyggandestrategier, handlingsplaner och riktlinjer, även på lokal nivå.
- › Kampanjer för ökad medvetenhet och utbildning (t.ex. för kunskaper om hur man bygger jordbävningssäkert).
- › Katastrofsäkring av byggnader och nätverk (t.ex. jordbävningssäkra skolor).
- › Infrastruktur för att förebygga översvämningar: diken, översvämningssvallar, uppsamling av stormvatten, vattenbassänger osv.
- › Förvaltning av mark, skog och floder för att förebygga risker i hanteringen av vattenflöden, vattenbindning, åtgärdande av instabila sluttningar, borttagande av brännbar biomassa i skogar, skydd av kustlinjer, minskning av hårdgöring av marken osv.
- › Ekosystembaserade metoder för riskförebyggande: flodslätter, beskogning, grön infrastruktur för vattenbindning eller avrinning, gröna stadsområden osv.

Vissa medlemsländer investerar också i **beredskap**, för att säkerställa att man har tillräcklig kapacitet när katastrofen slår till. I synnerhet:

- › Infrastruktur för civilskyddsenheter: integrerade räddningsstationer, samordningscentrum osv.
- › Fordon och utrustning: räddningsfordon, brandbilar, isbrytare, helikoptrar, flygplan, tillfälliga nödboenden osv.
- › Utbildning.

2014–2020: Budgeteringar till riskförebyggande och ekonomiskt genomförande av medlemsländerna

Därutöver stödjer ett begränsat antal medlemsländer **återhämtningsåtgärder** för att hantera negativa konsekvenser efter katastrofer. Till exempel:

- › Återbeskogning efter bränder.
- › Återuppbyggnad av kustlinjer och ekosystem.
- › Utveckling av zoner efter översvämningar.
- › Skyddande infrastruktur och återuppbyggnad efter orkaner i de yttersta randområdena.

Som nämnts ovan är hantering av katastrofrisker inte en isolerad verksamhet inom sammanhållningspolitiken utan hänger ihop med andra stödområden och med nationell och lokal verksamhet som stadsplanering. Integreringen av riskförebyggande (och anpassning till klimatförändringarna) stärks av främjandet av principen om hållbar utveckling, vilket också har ökat användningen av ekosystembaserade metoder och grön infrastruktur över gränserna.

Sammanhållningspolitiskt stöd kompletteras av andra EU-instrument så som unionens civilskyddsmekanism, EU:s solidaritetsfond, Horisont 2020 och Life-programmet.

Nedanstående projektexempel visar några av de insatser som finansierats i praktiken. Investeringar i **översvämningsskydd** får mycket uppmärksamhet. Det finns många exempel, så som västra Attika (Grekland) som har stora problem med översvämningar. Sammanhållningsfonden finansierade ett projekt för översvämningsskydd på 80 miljoner euro längs floden Eschatia, där 134 000 lokala invånare och deras egendomar skyddades från översvämningar i Athens förorter. Med projektet skapades också 700 jobb och man främjade stadsförnyelse i låginkomstområden. Bygandet av nya strukturer för översvämningsskydd har nu stoppat översvämningarna och kommer också att möjliggöra framtida utveckling av områden uppströms. ■

LÄS MER

<https://cohesiondata.ec.europa.eu/themes/5#>

Har du en fråga som du skulle vilja att vi tog upp i en framtid DATAPUNKT-artikel i Panorama? Finns det någon datauppsättning du skulle vilja att vi lade upp på ESI-fondernas plattform för öppna data?

Då kan du höra av dig till oss via e-post: REGIO-EVAL@ec.europa.eu

Följ diskussionen på TWITTER [#ESIFOpenData](https://twitter.com/ESIFOpenData)

eller prenumerera på vårt nyhetsbrev http://ec.europa.eu/newsroom/index.cfm?service_id=788

Att skapa synergier mellan lokala it-säkerhetsekosystem i EU

Europeiska regioner har en privilegierad uppkoppling till sina lokala ekosystem och spelar därför en betydande roll i att stärka den europeiska it-säkerhetsindustrin och dess globala konkurrenskraft.

Den framtida bilden av EU:s it-säkerhetslandskap kommer till stor del att formas av politiska insatser som har en direkt inverkan på regionala it-säkerhetsekosystem. Dessa insatser omfattar initiativ som digitala innovationsnav och regionala forsknings- och innovationsstrategier för smart specialisering.

Regionala myndigheter har verktygen för att säkerställa ett strukturerat samarbete med lokala slutanvändare, kritiska infrastrukturansvariga och tjänsteleverantörer, samt innovativa små och medelstora företag, forsknings- och innovationslaboratorier och utbildningscenter.

Därför kan mellanregionalt samarbete ses som en banbrytare när det gäller att stärka den europeiska it-säkerhetsmarknaden och dess konkurrenskraft. Europeiska regionala utvecklingsfonden har investerat 1,53 miljoner euro i ett femårigt

interregionalt samarbetsprogram kallat Interreg Europe CYBER. Programmets syfte är att öka konkurrenskraften för EU:s små och medelstora företag inom it-säkerhet genom att skapa synergier bland de europeiska regioner som specialiserar sig på it-säkerhet, också kallade "European Cyber Valleys".

Hantering av stora utmaningar

Projektet Interreg Europe CYBER lanserades i juni 2018 och syftar till att hantera de tre stora hinder som har identifierats som de främsta faktorerna som påverkar konkurrenskraften för små och medelstora företag inom it-säkerhet på europeisk nivå. Den första rör bristen på samordning mellan relevanta aktörer, nästa är den växande kunskapsbristen inom it-säkerhet, och slutligen, den befintliga it-säkerhetsmarknadsfragmenteringen inom Europa.

Under sitt första verksamhetsår är projektet inriktat på att kartlägga aktörerna inom de regionala ekosystemen och analysera deras individuella styrkor och svagheter. Dessa steg kommer att hjälpa till att identifiera goda metoder, hantera befintliga hinder och förbättra offentliga politiska instrument i syfte att främja konkurrenskraften för regionala små och medelstora företag inom it-säkerhet.

Estland: gynnar ett framgångsrikt it-säkerhetsekosystem

Den estniska myndigheten för informationssystem, som ansvarar för landets informationssystem och datomätverk, är en av de regionala partnerna i projektet Interreg Europe CYBER.

Estland representerar ett mycket moget lokalt it-säkerhets-ekosystem, där investerare, företagsrepresentanter, den akademiska världen och myndighetsorgan har en chans att samarbeta och utbyta idéer via verksamhetslaboratorier, så som TTU Innovation and Business Center Mektory samt e-Estonia Showroom. De fungerar som nätverkningsmiljöer där små och medelstora företag, investerare, företagsledare och beslutsfattare kan utbyta idéer och diskutera strategier för det lokala it-säkerhetsekosystemet. Som ett resultat av detta kan Estlands it-säkerhetsekosystem skyta med starka små och medelstora företag, däribland SpectX, CyEx Technologies,

Cybernetica och Guardtime, som kan tillhandahålla ledande tjänster och lösningar mot digitala hot.

Under 2019 kommer projektevenemangen vara inriktade på att få bättre insikt i it-säkerhetsekosystem i tre andra regioner: Vallonien (Belgien), Kastilien och León (Spanien) och Bretagne (Frankrike).

LÄS MER

<https://www.interregeurope.eu/cyber/>

Koppla samman European Cyber Valleys

CYBER Interreg Europe

 Ett interregionalt samarbetsprojekt för att stärka offentlig politik för konkurrenskraften hos it-säkerhetsföretag.

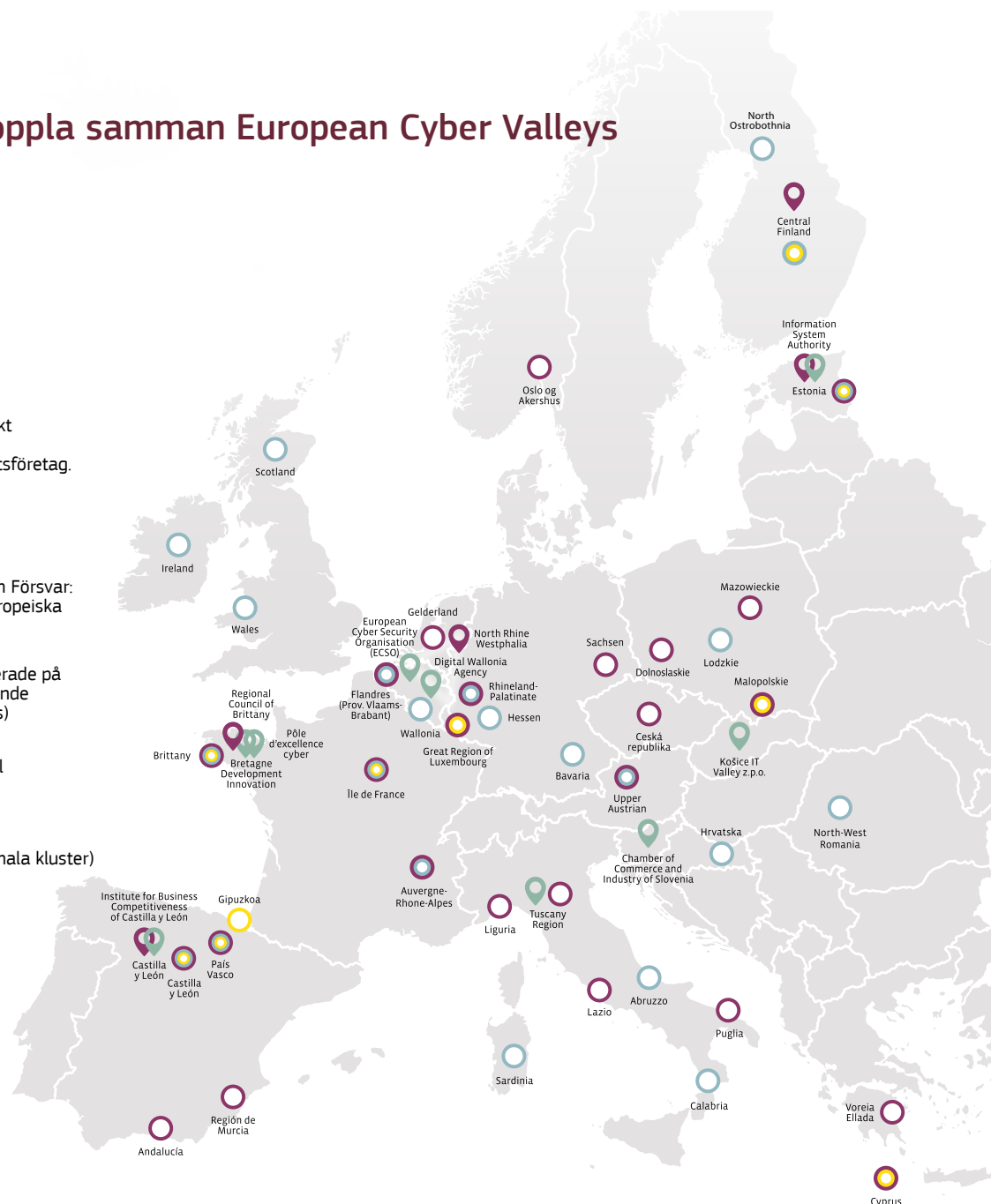
European Cyber Valleys: Pilotprojekt

 Motståndskraft, Avskräckande och Försvar: Bygga en stark it-säkerhet för Europeiska unionen

 Digitala innovationsnav specialiserade på it-säkerhet (etablerad eller pågående process baserad på JRC:s databas)

 Smart specialisering eller regional strategi för it-säkerhet

 Regionala medlemmar i ECSO (regionala myndigheter och regionala kluster)

London, Storbritannien

Milano, Italien

Haag, Nederländerna

Att omvandla en stads vision till verklighet med finansiella instrument

Det multiregionala stödprogrammet ingår i fi-kompass, plattformen för rådgivningstjänster för finansiella instrument inom ramen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonder) som tillhandahålls av Europeiska kommissionen i partnerskap med Europeiska investeringsbanken. Målet för projekt inom ramen för det multiregionala stödprogrammet – som involverar minst två förvaltande myndigheter från olika EU-medlemsstater – är att bedöma möjligheterna att använda finansiella instrument baserade på ESI-fonder inom specifika tematiska områden av gemensamt intresse. Syftet är att underlätta en bredare användning av finansiella instrument, både när det gäller investerade ESI-fonder och deras geografiska eller tematiska omfattning, och när det gäller att uppmuntra regioner från olika medlemsstater att samarbeta, utbyta bästa praxis och delta i ömsesidigt lärande.

Städer i centrum för EU:s politik

Över 70 procent av EU-medborgarna bor i stadsområden, och denna andel kommer att öka i framtiden. Varje dag anpassar man i städer i hela Europa sina stadsutvecklingsplaner efter de största utmaningar som vi

står inför i dag, såsom en växande befolkning, klimatförändringar och den digitala omvandlingen. Genom att utveckla övergripande strategier och ta fram långsiktiga politiska mål vidtar man i städerna åtgärder för att kunna erbjuda bostäder till rimliga priser, främja projekt inom energieffektivitet, förnya stadsdelar och förbättra kollektivtrafiken. Men strategiska planer kan bara genomföras framgångsrikt om städerna har tillgång till finansiering. Utan tillgång till offentligt och privat kapital är det fortfarande svårt att omvandla en stads vision till verklighet.

År 2013 beslutade man i Haag att avsätta 4 miljoner euro till pilotprojektet Jessica, i syfte att inrätta ett finansiellt instrument för energieffektivitet. Vid den tidpunkten förväntade sig de inblandade förmodligen inte att de fyra år senare skulle ha en holdingfond med över 46 miljoner euro i tillgångar för innovation, hållbarhet och stadsutveckling.

Arbetet med att starta fonden gick dock inte helt smärtfritt.

”När vi startade fonden fick vi ta itu med många frågor och var tvungna att övervinna många tekniska hinder för att skapa en solid och säker grund för framtida investeringar”, minns William van den Bungelaar, sekreterare för Haag Economic Investment Holding Fund Foundation (HEID).

I Haag finns det nu en grupp experter som arbetar nära sin oberoende fondförvaltare för att övervaka och stödja de finansiella instrumenten i staden. Framgångarna med fonden har lett till att man nu använder finansiella instrument för att finansiera stadens strategiska prioriteringar.

Revolverande investeringar runt om i Europa

För att bygga vidare på befintlig kunskap om finansiella instrument samarbetar man i Haag nu med tre andra europeiska städer – Manchester, Milano och London – inom ramen för ett projekt inom det multiregionala stödprogrammet som har fått namnet Revolving Investments in Cities in Europe, eller Rice. Projektet syftar till att främja utvecklingen av nya finansiella instrument för att öka den privata sektorns investeringar i stadsutveckling, särskilt för smarta städer. I projektet arbetar man med att fastställa städernas gemensamma finansieringsbehov och därmed identifiera inom vilka sektorer finansiella instrument bäst kan stödja projekt som är i linje med en stads politiska prioriteringar. De sektorer som har de största finansieringsbehoven är transporter, energi, bostäder och arbetslokaler, grön och blå infrastruktur samt ekonomisk utveckling i bredare bemärkelse, vilket inkluderar små och medelstora företag och nystartade företag samt utveckling av nya kommersiella och innovativa anläggningar.

Deltagarna i Rice har kunnat dra nytta av de olika deltagande städernas erfarenheter.

”Användningen av finansiella instrument i Manchester är en framgångshistoria med stora fördelar för de inblandade”, berättar Mark Duncan från Manchesters stadsfullmäktige. Likaså framhåller Binal Cadieu från Greater London Authority potentialen i det nya finansiella instrumentet i London som har fått namnet Mayoral Energy Efficiency Fund (MEEF). ”MEEF är en revolverande fond som gör det möjligt för oss att utnyttja miljontals pund i privata investeringar i projekt för låga koldioxidutsläpp”, säger Cadieu.

Plan för en stadsfond

Inom Rice-projektet skapades en stadsfundsmodell som kan anpassas till de specifika behoven i olika städer runt om i EU för att stödja stadsutveckling. Fonden är flexibel och innehåller en plan med Rice-deltagarnas bästa praxis. Den kan beskrivas som ”ett finansiellt instrument, självständigt förvaltad av staden, med en investeringsstrategi anpassad till stadens strategiska prioriteringar som på bästa sätt utnyttjar offentliga investeringar”.

William van den Bungelaar, som är projektledare för Rice, understryker partnerskapets fördelar.

”I planen beskrivs en flexibel ram för ett finansiellt instrument för stadsutveckling som gör att man kan utnyttja offentliga

investeringar på bästa sätt, samtidigt som den omfattar tekniskt bistånd till stöd för genomförandet”, säger han. ”Modellen är utformad för att vara enkel och möjlig att kopiera och anpassa, så att den kan användas av andra som en grund till ett finansiellt instrument för stadsutveckling.”

En fonds framgång beror till stor del på den oberoende fondförvaltarens engagemang, men det är städerna själva som utvecklar sin stadsinvesteringsstrategi. Genom att skapa en stadsfond har europeiska städer möjlighet att genomföra sina visioner och strategier.

Utnyttja stödet från sammanhållningspolitiken

Offentliga resurser så som ESI-fonderna spelar en avgörande roll för att fylla luckor på marknaden och göra det möjligt för projekt att få tillgång till EU-finansiering som annars skulle vara otillgänglig eller alltför dyr. När städer får tillgång till medel från ESI-fonder kan de inrätta finansiella instrument som är anpassade efter deras lokala behov och mobilisera andra offentliga och privata investeringar i olika projekt. Det kan ske antingen genom lån och garantier för långsiktiga stadsprojekt, eget kapital eller hybridkapital för investeringar i projekt med högre riskprofil, eller genom en kombination av återbetalningspliktigt stöd och bidrag.

I många städer har man liten erfarenhet av att inrätta stadsfonder. Därför behöver de professionell hjälp då de utformar och inrättar nya finansiella instrument. Program för tekniskt bistånd som stöds av Europeiska kommissionen, till exempel det multiregionala stödprogrammet, gör det lättare att förbereda och genomföra en ny stadsfond genom att hjälpa städer att bygga upp sin egen kapacitet.

”För de städer utan erfarenhet av finansiella instrument som stadsutvecklingsfonder utgör Rice-projektet ett användbart verktyg för att påbörja utvecklingen av ett nytt finansiellt instrument och bedöma dess genomförbarhet i ett lokalt sammanhang”, säger Lucia Scopelliti som arbetar för Milanos kommun.

LÄS MER

www.fi-compass.eu

TILLBAKA PÅ AGENDAN FÖR STÄDER

I broschyren om EU-agendan för städer lyfter man fram mångfalden och variationen i de insatser och resultat som gjorts hittills.

EU-agendan för städer är ett innovativt stadspolitiskt initiativ som har satt flernivåstyrelse i verket. Den har gjort det möjligt för städer, medlemsländer,

den Europeiska unionen och andra viktiga intressenter att gå ihop för att hantera angelägna stadsrelaterade frågor och leverera konkreta resultat som gynnar EU:s medborgare. I broschyren understryks agendan för städernas vikt för EU när det gäller att bygga upp innovativ och god samhällsstyrning, arbeta på ett mer integrerat sätt för att hantera övergripande frågor och genomföra FN:s nya agenda för städer. Den innehåller en rad "insatsberättelser" och exempel på insatser till stöd för bättre regelverk, bättre finansiering och bättre kunskap.

Det finns utrymme för att ytterligare stärka stadspolitiken i EU med hjälp av starkare och närmare samarbete mellan städer, medlemsländer och EU. Det är här som EU-agendan för städer tillför ett konkret och positivt bidrag. Den är ett "paraply" för alla stadspolitiska initiativ som hjälper till att stärka stadspolitiken på alla nivåer, från städerna till medlemsländerna till EU. I broschyren tas läsaren också med genom de olika EU-program och initiativ som rör hållbar stadsutveckling. ■

LÄS MER

https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/brochure/urban_agenda_eu_en.pdf

ROADTRIP-PROJEKTET KOMMER TILLBAKA

Förra årets Roadtrip-projekt blev en enorm online-succé som lockade tusentals klick och följare. Årets upplaga kommer att innehålla två nya rutter, där två grupper av resenärer får åka på ett unikt äventyr över kontinenten och ännu längre. Allt i en minibuss – såklart!

Grupperna kommer att ge sig ut på vägarna och resa från slutet av augusti till slutet av september, korsa ett dussintal regioner i Europa och komma i kontakt med och leva som lokalbefolkningen samt besöka EU-finansierade projekt längs vägen. Deras uppdrag är inte bara att utforska Europa på ett annat sätt, utan också att upptäcka en annan sida av sig själva.

De är uppdelade i två grupper på fyra personer: en grupp kommer att åka från Sverige till Kanarieöarna medan den andra åker från Irland till Cypern. Varje grupp kommer att ha en videoskopare, en copywriter, en fotograf och en presentatör. De kommer att dokumentera hela sina resor och dela med sig av höjdpunkterna på projektets webbplats och i sociala medier. ■

LÄS MER

Ansökningar tas emot från och med den 24 juni. Håll koll på webbplatsen och sociala medier för uppdateringar.

<https://roadtripproject.eu/>

ENKLARE RAPPORTERING FÖR INTERREG EUROPA-PROJEKT

Interreg Europa betalar nu tillbaka en viktig del av sina projekt från den fjärde ansökningsomgången via en klumpsumma mot bevis på att verksamheten genomförts. Den här nya enkla processen betyder att projekten inte längre behöver lämna in fakturor för att få betalningen, vilket besparar dem kostnaderna för den första nivån. Projekten kan då fokusera helt på innehållet och koncentrera fler resurser på faktiskt verksamhet. Den här förändringen gör projekten mer kostnadseffektiva.

Vad drev på förändringarna? I och med förordningar som tagits fram av Europeiska kommissionen och godkänts av EU:s medlemsländer, så som Omnibus-förordningen, har man tagit bort gränsen på 100 000 euro för klumpsummor. Enligt Petra Geitner, chef för finans- och revisionsenheten: "Förordningen var en tydlig signal på att vi skulle förenkla våra förfaranden ännu mer än vi redan gör och göra finansiering via förenklade kostnadsalternativ mer till regel än undantag."

Det här är inte första gången Interreg Europa har förenklat hur man gör saker. För flera år sedan införde man i programmet ett schablonbelopp för administrativa kostnader, en

klumpsumma för förberedelsekostnader och minskade kontrollnivåer. Erwin Siweris, programdirektören, berättar: "Vi finansierar över 2 000 partner i 258 projekt med en relativt liten budget på 359 miljoner euro. Det betyder att vi behöver vara innovativa och strömlinjeforma våra förfaranden. Vi är ofta bland föregångarna när det gäller förenkling på EU-nivå, och många av våra idéer har tagits upp av kommissionen och andra samarbetsprogram."

Teamet är ivrigt att utforska fördelarna med färdiga alternativ, som bygger på milstolpar som uppnåtts med hjälp av nya förordningar. Vi får se vad de kommer på härnäst!

Interreg Europa är ett interregionalt samarbetsprogram som medfinansieras av Europeiska regionala utvecklingsfonden. Det stödjer projekt som förbättrar regional utvecklingspolitik med hjälp av utbyte av erfarenheter mellan EU:s regioner. ■

LÄS MER

<https://www.interregeurope.eu/>

Snabbt internet i Europas regioner

Regionernas – i synnerhet landsbygdsregionernas – ekonomiska konkurrenskraft är beroende av god anslutning. Och det gäller inte bara vägar och järnvägar, utan även internet.

Så här säger Rudolf Niessler, direktör för smart och hållbar tillväxt vid GD REGIO: "Bredband bidrar särskilt på landsbygden till befolkningens tillväxt och till att skapa jobb av hög kvalitet. Därför är det viktigt att landsbygden inte hamnar på efterkälken."

Den digitala klyftan

Statistiken visar dock att klyftan mellan tillgången till internet på landsbygden och i städerna fortfarande är stor, trots de ansträngningar som gjorts av EU och de flesta medlemsstater. Tillgången till internet i Europa har ökat stadigt under de senaste åren och har nu nått över 80 procent av befolkningen. Men om vi tittar närmare på uppgifterna ser vi att procentandelen sjunker till mindre än 50 procent på landsbygden och att klyftan inte tycks minska i den takt som krävs för att uppfylla målen för den [digitala agendan för 2020](#).

Handlingsplanen för bredband på landsbygden

Mot bakgrund av ovanstående har Europeiska kommissionen infört en [handlingsplan för bredband på landsbygden](#).

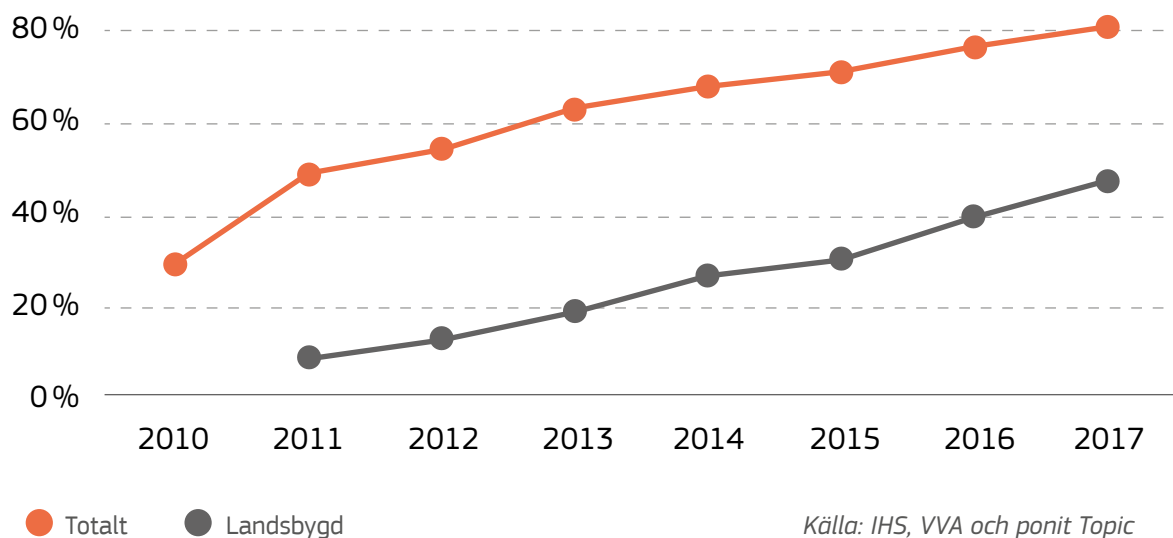
En viktig del av detta initiativ är samverkan mellan olika avdelningar inom Europeiska kommissionen som arbetar med regional utveckling, landsbygdsutveckling och digitala frågor.

Handlingsplanen består av sex delar som alla syftar till att kunna erbjuda bredband på landsbygden:

- › Inrätta EU-nätverket för bredbandskompetens.
- › Ge medlemsstater och regioner med dålig bredbandstäckning på landsbygden "bredbandsuppdrag".
- › Ta fram en gemensam metod för planering, rapportering och övervakning av bredbandsinvesteringar.
- › Införa ett prov som garanterar täckning på landsbygden.
- › Uppdatera Europeiska kommissionens guide för investeringar i höghastighetsbredband.
- › Utforma ramar för bredband på landsbygden för att hjälpa till att genomföra bredbandsinvesteringar i landsbygdsområden.

Nästa generations åtkomstnät för bredband i EU 2010–2017

Källa: IHS, VVA och ponit Topic

EU-nätverket för bredbandskompetens

Som ett första steg stöder Europeiska kommissionen tillväxt och expansion av nätverket för bredbandskompetens. Tack vare de olika förvaltningarnas samarbete och engagemang kan det gå att övervinna några av de hinder som har uppstått i flera av regionerna när det gäller administrativ kapacitet och expertis i fråga om bredband. Ett viktigt inslag är att sam-

manföra nätverkets medlemmar med intressenter på landsbygden. I en ny undersökning framkommer det att mindre än 20 procent har kontakt med nätverket för landsbygdsutveckling i sitt land. Bara genom att koppla ihop nätverkets medlemmar och de största intressenter som arbetar med de specifika hinder som uppstår på landsbygden, kan den digitala klyftan minskas.

VAD ÄR NÄTVERKET FÖR BREDBANDSKOMPETENS?

Europeiska kommissionen uppmanade medlemsländerna att skapa ett nätverk av kontor för bredbandskompetens för att hantera gemensamma frågor.

De bör fungera som samlade kontaktpunkter för bredbandsfrågor, framför allt:

- > regulatoriska
- > tekniska
- > ekonomiska

Nätverk för bredbandskompetens finns i alla medlemsländer och i många regioner. <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/bco-network-directory>

» Bredband bidrar särskilt på landsbygden till befolkningens tillväxt och till att skapa jobb av hög kvalitet. »

Under 2019 kommer GD REGIO och GD AGRI att införa ett prov som garanterar täckning på landsbygden. Det innebär att varje förvaltande myndighet som vill omfördela EU-medel som ursprungligen hade planerats för bredband, måste bevisa att täckningen på landsbygden kommer att säkerställas på annat sätt. På så sätt kommer medel inte att tas från de områden där behovet är som störst bara för att "det är utmanande".

Europeiska kommissionen arbetar för närvarande med två handböcker som ska ge projektplanerare och investerare konkret vägledning när det gäller att utveckla bredbandsprojekt: en uppdaterad [bredbandsinvesteringsguide](#) och en guide till landsbygdsinvesteringar. Dessa kommer att publiceras under andra halvåret 2019.

Nästa steg

Den digitala klyftan mellan landsbygden och städerna är en verklighet som inte kommer att övervinnas på kort sikt. Europeiska kommissionen är därför fortsatt engagerad i att stödja bredbandskompetensbyråer i hela EU och att tilldela resurser under den kommande finansperioden. Det kommer framför allt att ske genom Europeiska regionala utvecklingsfonden och Fonden för ett sammanlänkat Europa, men även genom nya instrument som investeringsfonden för bredband inom FSE och InvestEU.

Medlemsländer och regioner måste nu se till att de har de strukturer och stödsystem som krävs för att deras landsbygdsområden ska kunna få det stöd de behöver. ■

LÄS MER

Handlingsplan: <https://europa.eu/WU38Xx>
<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/broadband-investment-guide>

Ekonomiskt stöd till bredband under nästa fleråriga budgetram

Struktur och investeringsfonder (ESI-fonderna)

- Eruf: bredbandsinvesteringar inom ramen för **prioriterat mål 3**, tillsammans med transport- och energinfrastruktur
- Ejflu: bredbandsinvesteringar bara som en del av lokala utvecklingsprojekt

Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE) – Digital

- **3 miljarder euro**
- Fokus på anslutningsinfrastruktur för att möjliggöra digital omställning
- Synergier med FSE transport- och FSE energinätverk inom FSE-programmet

InvestEU

- En del av fönstret för hållbar infrastruktur
- **11,5 miljarders garanti** tillgänglig för bredbandsinvesteringar, men också för annan infrastruktur

PROJEKT

LÄRANDE MED HJÄLP AV SIMULERING PÅ DET VIRTUELLA SJUKHUSET

**TOTAL INVESTERING
8 855 010 EURO**

**EU-BIDRAG
4 084 010 EURO**

Lorraine Virtual Hospital (HVL) förser studenter och hälso- och sjukvårdspersonal med medicinsk simuleringsutrustning och verktyg. Sjukhuset, som är ett svar på utmaningen ”aldrig första gången på en patient”, får stöd från Eruf och drivs av Lorraine universitets Collegium-Santé, som omfattar fakulteterna för medicin, tandvård, farmaci och idrottsvetenskap.

Det virtuella sjukhuset öppnades i januari 2018 på Nancy universitetssjukhus i Frankrike och tillhandahåller simuleringsbaserad undervisning för medicinska och paramedicinska yrkesverksamma både på sjukhus och inom privat vård.

Det består av CUESIM (Universitetscentrum för utbildning med hjälp av simulering), CESU (Undervisningscentrum för akutvård), Kirurgiskolan, Odontologi (rättsodontologi), MéMoSim'S (Centrum för expertis inom mätteknik, modeller och simulering inom hälsa och idrott) och ett sjukhusapotek för intern användning. Det finns också ett omvårdnadsområde med sängar och en simuleringsplattform för hantering av höga infektionsrisker.

Att lära sig genom simulering har många fördelar. Studenter och hälso- och sjukvårdspersonal kan utveckla kunskaper i teknik och bemötande innan de använder sig av dem på riktiga patienter.

Utbildningen kan genomföras i egen takt, på ett mer självständigt sätt och med större säkerhet, till exempel när det gäller hantering av giftiga produkter. De kan få erfarenhet av automatiserade tekniker och självbedömningar genom att bli filmade och sedan diskutera det, samt genom virtuell verklighet och interaktiva ”allvarliga spel”.

Olika yrkesgrupper lär sig att arbeta bättre tillsammans, så att man kan komma bort ifrån ”uppdelad” utbildning. I slutändan kommer patienterna att gynnas av att hälso- och sjukvårdspersonal kan fokusera mer effektivt på patienten, vara lyhörda för deras behov och ge dem bättre stöd.

Främjar uppstarts företag

Det virtuella sjukhuset har spelat en viktig roll i tillhandahållandet av nya utbildningsprogram. De första utbildningskurserna startade 2016 för 1 000 och 1 500 allmänläkare, akutläkare och kirurger. Målsiffran är 4 000 till 5 000 yrkesverksamma per år.

Flera universitetskurser kopplade till det virtuella sjukhuset har redan startats, och minst 16 kortare fortbildningskurser kommer också att ges.

Dessutom har två uppstarts företag med kopplingar till det virtuella sjukhuset startats: ett specialiserat på robotteknik och ett inriktat på nanoteknik. Lorraine-universitetet har anställt runt tio doktorander som en del av det här Eruf-projektet, och ett antal visstidsanställningar har också skapats för administrativa funktioner.

Det virtuella sjukhuset är även inblandat i medicinsk forskningsverksamhet, forskning och utveckling (expertis inom nya medicintekniska produkter) och utbildningsforskning (utveckling av nya simuleringsverktyg).

Utöver Collegium.Santé stödjer tre organisationer det virtuella sjukhuset – Lorraine-universitetet, CHRU och Lorraine-institutet för cancerforskning – och det samarbetar också med andra forskningsnav och industriella partner. ■

LÄS MER

<http://www.hvl.healthcare/>

PROJEKT

NYA LÖSNINGAR FÖR ÅTER- VINNING AV ELEKTRONIKAVFALL

TOTAL INVESTERING
8 999 000 EURO

EU-BIDRAG
3 295 560 EURO

Det spanska företaget inom elektronikavfallshantering Ewaste Canarias kommer att tilldela Eruf-medel till två forsknings- och utvecklingsprojekt i syfte att identifiera ny återvinningspotential för elektronikavfall.

Ewaste Canarias har positionerat sig i en sektor på uppgång och driver nu en av de mest uppdaterade anläggningarna för hantering av elektroniskt och elektriskt avfall på Kanarieöarna.

De var det första företaget som behandlade och omvandlade köldmedium med hjälp av biogas. De har kapacitet att hantera över 100 olika sorters apparater och samtidigt säkerställa dekontaminering av 99,8 procent av de växthusgaser som finns i avfallet.

Enligt europeiska riktlinjer fokuserar man i projektet på att återfå råmaterial med en hög nivå av renhet, enligt EU-standarder, och återvinna avfall nära dess ursprung.

Idag måste man när man återvinner kyl- och frysapparater och elektriska varmvattenberedare bränna en del av avfallet, vilket leder till stora miljöskador på grund av bristen på återvinningsalternativ för dessa produkter.

För att hantera detta kommer Ewaste Canarias att använda sig av stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden för två specifika FoU-projekt, som syftar till att identifiera alternativa lösningar. Målet med det första projektet är att återfå polyuretanskumsavfall genom återvinning av kylskåp.

I det andra kommer man att försöka utforma en ny metod som möjliggör behandling och dekontaminering av elektriska varmvattenberedare, som är okänt svåra att återvinna.

Kunskaper och jobb

Med hjälp från Eruf hoppas man att man i dessa projekt ska kunna identifiera ett användningsområde för de resulterande materialen, antingen inom andra industrier eller som en absorbent, så att man kan undvika de negativa miljömässiga konsekvenserna av förbränning.

Det övergripande målet för Ewaste är att främja utveckling och konsolidering av återvunna material utifrån kriterierna kvalitet, innovation, effektivitet och respekt för miljön. Man hoppas att resultaten ska kunna öka diversifieringen av Kanarieöarnas ekonomi och främja skapandet av högt kvalificerade och välkvalificerade jobb. ■

LÄS MER

<http://www.ewaste.es>

PROJEKT

BEKÄMPNING AV OLAGLIG DJURHANDEL ÖVER DEN ITALIENSK-ÖSTERRIKISKA GRÄNSEN

**TOTAL INVESTERING
1 117 300 EURO**

**EU-BIDRAG
949 700 EURO**

Offentliga myndigheter i Friuli Venezia Giulia i Italien och i Carinthia i Österrike arbetar tillsammans via projektet Bio-Crime för att förhindra illegal handel med djur. Sådan handel utsätter människors och djurs hälsa för fara eftersom den underlättar sjukdomsspridning och hotar ekonomisk trygghet och allmänhetens säkerhet.

Gränsregionerna i nordöstra Italien och södra Österrike ligger på genomfartsleden för den illegala handeln med husdjur (främst hundar, katter och fåglar), framför allt från länder i Östeuropa. Dessa illegala metoder kan bidra till spridningen av zoonoser – infektionssjukdomar som rabies eller aviär chlamydios – som överförs mellan djur och människor.

Detta transnationella brott har också negativa konsekvenser på djurs hälsa och välmående, marknadsskydd (för nationella uppfödare), konsumentbedrägeri och risken för användning av zoonotiska patogener i bioterrorism.

Bio-Crime-gruppen har möjliggjort gemensamma svar samt utbyte av uppgifter och utbildningsprogram både för de berörda myndigheterna och för den bredare allmänheten. Digital innovation var en viktig del av projektet, som fått stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden.

Ett starkt samarbetsnätverk har upprättats mellan offentliga myndigheter, däribland hälso- och sjukvården, polis, tull och domstolsväsen, för att säkerställa att projektet fortsätter att vara hållbart.

I Bio-Crime organiserade man utbildningskurser i riskerna med djursjukdomar, förebyggande och djurhantering för fler än 1 000 italienska och österrikiska tjänstemän och poliser.

Gemensamma handlingsprotokoll utvecklades och gemensamma gränsöverskridande inspektioner utfördes, vilket ledde till en lägre brottsfrekvens.

Gemensam epidemiologisk övervakning underlättade en bättre tillgång till uppgifter och mer uppgiftsdelning. Ett snabbare och mer samordnat svar från de olika tjänsterna uppnåddes också, tack vare ett realtidssystem för att varna tjänstemännen om allvarliga gränsöverskridande hot. Offentliga tjänstemän, poliser och lärare kan nu dra nytta av en säker webbplatsform.

Inlärningskurva

Eftersom föräldrar ofta köper husdjur till sina barn utvecklades utbildningsprogram för barn i åldrarna 11–13 under projektet. I en enkät som genomfördes i gränsregionen utvärderades barnens kunskaper före och efter att de hade deltagit i programmet. Enkäten visade att över 30 procent av barnen saknade kunskap om överföring av sjukdomar mellan djur och människor samt korrekt djurhantering, vilket stämmer överens med nivåerna i andra EU-länder.

Totalt deltog 240 barn i Carinthia och 200 i Friuli-Venezia Giulia, vilket ledde till större medvetenhet om zoonotiska hälsorisker och en slututställning med barnens teckningar, texter och fotografier. Skolor i Tyskland och Slovenien är nu också engagerade i projektet.

Digital kommunikation skräddarsydd för barn omfattade en YouTube-kanal för Bio-Crime-utbildning och korta tecknade videor, tillsammans med en offentlig webbplats med stöd av webbtrafikanalyssystem. ■

LÄS MER

<http://www.biocrime.org/>

PROJEKT

NY UTBILDNING FÖR FÖRETAGSAMMA UNGDOMAR SKAPAR AFFÄRER

**TOTAL INVESTERING
904 830 EURO**

**EU-BIDRAG
769 110 EURO**

Europeiska regionala utvecklingsfonden hjälper till att stimulera företagande och innovation i Balkan-Medelhavsområdet genom finansiering av vägledning för unga människor i fem europeiska länder.

Blivande företagare i Bulgarien, Cypern, Grekland, Albanien och Nordmakedonien lär sig nya entreprenörskunskaper tack vare projektet "i3 – Utbildning för idéer, uppfinningar och innovation för företagande". Utbildningsinstitutioner och företag i de fem länderna samarbetar för att genomföra projektets verksamhet och stödja tillväxten av nya företag.

Behovet av att stimulera ekonomisk tillväxt är en gemensam utmaning på Balkanhalvön och i östra Medelhavsområdet. Genom i3-projektet hjälper man till att hantera detta genom att upprätta en utbildningsmodell som omfattar en kärnläroplan samt en strategi för att hjälpa till att genomföra den.

Totalt 250 universitets- och högskolestudenter och andra unga deltar i utbildningen och kommer också att få vägledning från framgångsrika företagare.

Utbildning för framtiden

Pilottester av fem utbildningsmoduler å tre dagar äger rum i vart och ett av de deltagande länderna. Utbildningen inleds med en allmän introduktion till företagande, följt av special-

seringar inom ett av följande områden: miljön, energi, IKT, livsstil samt avancerad teknik som robot- och nanoteknik. I varje pilotprojekt deltar 50 studenter som får chansen att besöka olika företag. De följer också erfarna företagare som driver framgångsrika företag.

Den första utbildningsmodulen hölls i Bulgarien, även om deltagarna kom från alla partnerländerna. Efter att ha gått igenom allmänna ämnen som företagande till samhällets fördel, kommunikationskunskap och praktisk matematik, gick deltagarna vidare till att lära sig om hälsa, arbetsmiljö, resor och turism, underhållning, catering, idrott och kultur.

Information om i3-modellen och dess utbildningsmaterial har getts ut i en broschyr som kommer att finnas tillgänglig på nätet. Projektets resultat presenterades på en mäsas och konferens vid Sofia-universitet i Bulgarien för att marknadsföra de specifika utbildningsområdena och uppmuntra fler organisationer att delta.

Projektets långsiktiga mål är att skapa ett välkänt varumärke för utbildningskurser som kan främja kreativa och fokuserade utbildningsmöjligheter för unga, så att de kan bygga upp sina egna företag.

LÄS MER

<http://www.i-3.eu/>

KALENDARIUM

7–10 OKTOBER 2019

Bryssel (BE)

Europeiska veckan för regioner och städer

NOVEMBER 2019

Milano (IT)

Forumet för EUSALP, Milano

NOVEMBER 2019

Bryssel (BE)

Smarta regioner-konferensen 3.0

RÄTTSLIGT MEDDELANDE

Varken Europeiska kommissionen eller någon person som agerar på kommissionens vägnar är ansvarig för hur följande uppgifter kan komma att användas:

Luxemburg: EU:s publikationsbyrå 2019

PDF: ISSN 1725-8170 KN-LR-19-069-SV-N

© Europeiska unionen, 2019

Kopiering tillåten med angivande av källan.

Kopiering av dokument från Europeiska kommissionen regleras av beslut 2011/833/EU (EUT L 330, 14.12.2011, s. 39).

För all användning eller reproduktion av foton eller annat material som inte faller under EU:s upphovsrätt måste tillstånd sökas direkt från upphovsrättsinnehavarna.

Printed in Belgium by Bietlot

Denna tidning finns tryckt på bulgariska, engelska, franska, grekiska, italienska, polska, rumänska, spanska och tyska på återvunnet papper. Den är tillgänglig online på 22 språk på: https://ec.europa.eu/regional_policy/sv/information/publications/panorama-magazine/

Innehållet i detta nummer slutfördes i juni 2019.

FOTOGRAFIER (SIDOR):

Omslag: © Mähren-Schlesien regionarkiv

Sida 3: © Europeiska unionen

Sida 4: © iStock/baona

Sida 6: © iStock/HildaWeges

Sida 7: © iStock/baona

Sida 8: © iStock/kupicoo

Sida 10: © iStock/aelitita

Sida 11: © Europeiska unionen 2018/Georges Boulougouris

Sida 13: RocktheAlps © Europeiska unionen 2019/Sébastien Ferraro;

Sida 14: ENER'PAT © Europeiska unionen 2019/Cyril Morvant;

E=0 © Europeiska unionen 2019/Studio Amnography;

Sida 15: Mobilitas © Europeiska unionen 2019/Luigi Sauro

Fotographi Studio;

Sida 16: Ariel © Europeiska unionen 2019/Luigi Sauro

Fotographi Studio;

Sida 18: © iStock/kentoh;

Sida 20: © Susie-Knoll_Creative Commons_CC BY 3.0 DE;

Sida 21: © Europeiska unionen 2018/Genevieve Engel

Sida 22: © Europeiska unionen 2019/Denis Closson;

© Amaury Bisiaux

Sida 24: © Danilo di Stefano;

Sida 25: © Elodie Joseph-Auguste;

Sida 26: © iStock/rustamank ;

Sida 27: © Mähren-Schlesien regionarkiv

Sida 28: © Moravian-Silesian Investment and Development;

Sida 29: © Moravian-Silesian Investment and Development;

Sida 30: © Mähren-Schlesien-regionen;

Sida 32: Uppe – Bild 1. © Boris Renner; Bild 2. © Jiří Zerzoň;

Nere © Staden Ostrava

Sida 33: Bild 3. © Jiří Zerzoň; Bild 4. © Jiří Zerzoň; Bild 5. © Boris

Renner; Bild 6. © Arkivet för Dolní Vitkovice-området;

Sida 34: © Mähren-Schlesien regionarkiv

Sida 35: © Mähren-Schlesien regionarkiv

Sida 38: © iStock/Quardia;

Sida 40: Haag © iStock/Deejipilot; Milano © iStock/Luneberg;

London © iStock/QQ7

Sida 44: © iStock/PeopleImages;

Sida 45: © Europeiska unionen;

Sida 47: © Hôpital virtuel de Lorraine;

Sida 48: © iStock/makenoodle;

Sida 49: © iStock/Vesnaandjic.

HÅLL DIG UPPKOPPLAD

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

[@EUinmyRegion](https://twitter.com/EUinmyRegion)

[EUinmyRegion](https://www.facebook.com/EUinmyRegion)

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/euregional)

[EUinmyRegion](https://www.youtube.com/EUinmyRegion)

[EUinmyRegion](https://www.instagram.com/EUinmyRegion)

ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_en
[@CorinaCretuEU](https://twitter.com/CorinaCretuEU)

Europeiska unionens
publikationsbyrå

Europeiska kommissionen
Generaldirektoratet för regional- och stadspolitik
Kontaktperson – Agnès Monfret
Avenue de Beaulieu/Beaulieulaan 1 – B-1160 Bruxelles/Brussel
E-post: regio-panorama@ec.europa.eu